

Certificaten- marktrapport 2019

28/05/2020

Inhoudsopgave

1	Groenestroomcertificaten	7
1.1	Uitgereikte groenestroomcertificaten	7
1.2	Handel in groenestroomcertificaten	9
1.2.1	Bilaterale handel in groenestroomcertificaten.....	9
1.2.1.1	<i>Aantal bilateraal verhandelde groenestroomcertificaten</i>	9
1.2.1.2	<i>Transactieprizen groenestroomcertificaten</i>	10
1.2.2	Overdracht van groenestroomcertificaten aan de netbeheerders aan minimumsteun	13
1.2.2.1	<i>Aantal groenestroomcertificaten overgedragen aan de netbeheerders aan minimumsteun</i>	13
1.2.2.2	<i>Groenestroomcertificaten overgedragen aan de netbeheerders aan minimumsteun in euro</i>	16
1.2.3	Verkoop groenestroomcertificaten door de netbeheerders	17
1.2.3.1	<i>Aantal door de netbeheerders verkochte groenestroomcertificaten op de commerciële markt</i>	17
1.2.3.2	<i>Gemiddelde prijs door de netbeheerders verkochte groenestroomcertificaten op de commerciële markt</i>	19
1.2.3.3	<i>Beoordeling van de verkoop van steuncertificaten door de netbeheerders op de commerciële markt</i>	20
	1.2.3.3.1 Veilingen	20
	1.2.3.3.2 Verkopen buiten de veilingen.....	21
1.2.3.4	<i>Opkoopregeling</i>	21
1.2.4	Concentratie groenestroomcertificatenmarkt	22
1.3	Inlevering groenestroomcertificaten voor de certificatenverplichting op 31 maart 2020 .	23
1.3.1	Berekening van het aantal in te leveren groenestroomcertificaten.....	23
1.3.2	Resultaten van de inlevering GSC van 31 maart 2020	24
1.4	Groenestroomcertificatenoverschot.....	26
1.4.1	Volumes.....	26
1.4.2	Portefeuilles	27
1.4.3	Vooruitblik inlevering 31 maart 2021	28
2	Warmte-kraachtcertificaten	29
2.1	Uitgereikte warmte-kraachtcertificaten	29
2.2	Handel in warmte-kraachtcertificaten	30
2.2.1	Bilaterale handel in warmte-kraachtcertificaten.....	30
2.2.1.1	<i>Aantal bilateraal verhandelde warmte-kraachtcertificaten</i>	31
2.2.1.2	<i>Transactieprizen warmte-kraachtcertificaten</i>	31
2.2.2	Overdracht van warmte-kraachtcertificaten aan de netbeheerders aan minimumsteun.....	34
2.2.3	Verkoop warmte-kraachtcertificaten door de netbeheerders	36
2.2.3.1	<i>Aantal door de netbeheerders verkochte warmte-kraachtcertificaten op de commerciële markt</i>	36
2.2.3.2	<i>Gemiddelde prijs door de netbeheerders verkochte warmte-kraachtcertificaten op de commerciële markt</i>	38
2.2.3.3	<i>Beoordeling van de verkoop van steuncertificaten door de netbeheerders op de commerciële markt</i>	38
	2.2.3.3.1 Veilingen.....	38
	2.2.3.3.2 Verkopen buiten de veilingen.....	39
2.2.3.4	<i>Opkoopregeling</i>	39
2.2.4	Concentratie warmte-kraachtcertificatenmarkt	39
2.3	Inlevering warmte-kraachtcertificaten voor de certificatenverplichting op 31 maart 2020	40
2.3.1	Berekening van het aantal in te leveren warmte-kraachtcertificaten.....	40
2.3.2	Resultaten van de inlevering WKC van 31 maart 2020.....	41
2.4	Warmte-kraachtcertificatenoverschot.....	42
2.4.1	Volumes.....	42

2.4.2	Portefeuilles	43
2.4.3	Vooruitblik inlevering 31 maart 2021	44

Lijst van tabellen

Tabel 1:	Aantal uitgereikte aanvaardbare groenestroomcertificaten per energiebron en per productiejaar voor de laatste 5 jaar	7
Tabel 2:	Aantal overgedragen GSC aan de netbeheerders aan gegarandeerde minimumsteun tijdens de vijf laatste handelsperiodes, per niveau van minimumsteun	14
Tabel 3:	Aantal uitgereikte en aantal aan minimumsteun overgedragen GSC	16
Tabel 4:	Aantal door de netbeheerders verkochte GSC	18
Tabel 5:	Aantal kopers van GSC van de netbeheerders	19
Tabel 6:	Gewogen gemiddelde transactieprijs GSC, opgesplitst in verkopen door netbeheerders en verkopen door andere marktpartijen	19
Tabel 7:	Aantal GSC ingeleverd door de DNBs bij de VREG in het kader van de opkoopregeling	22
Tabel 8:	Overzicht van de inleveringen van GSC	25
Tabel 9:	Aantal uitgereikte aanvaardbare warmte-krachtcertificaten per technologie en per productiejaar voor de laatste 5 jaar	29
Tabel 10:	Aantal overgedragen WKC aan de netbeheerders aan gegarandeerde minimumsteun tijdens de vijf laatste handelsperiodes	34
Tabel 11:	Aantal uitgereikte en aantal aan minimumsteun overgedragen WKC	35
Tabel 12:	Aantal door de netbeheerders verkochte WKC	37
Tabel 13:	Aantal kopers van WKC van de netbeheerders	38
Tabel 14:	Gewogen gemiddelde transactieprijs WKC, opgesplitst in verkopen door netbeheerders en verkopen door andere marktpartijen	38
Tabel 15:	Aantal WKC ingeleverd door de DNBs bij de VREG in het kader van de opkoopregeling	39
Tabel 16:	Overzicht van de inleveringen van WKC	41

Lijst van figuren

Figuur 1:	Aantal uitgereikte groenestroomcertificaten per energiebron en per productiejaar	8
Figuur 2:	Aantal bilateraal verhandelde groenestroomcertificaten per maand vanaf april 2017	10
Figuur 3:	Gewogen gemiddelde, laagste en hoogste transactieprijs per GSC per maand, vanaf april 2017 t.e.m. maart 2020	11
Figuur 4:	Price spread transactieprijs verhandelde GSC in periode april 2019 t.e.m. maart 2020 (€/GSC (afgerond))	12
Figuur 5:	Aantal uitgereikte, verhandelde en in te leveren GSC en gewogen gemiddelde transactieprijs per handelsperiode	12
Figuur 6:	Aantal aan de netbeheerders overgedragen GSC aan gegarandeerde minimumsteun, gestapeld per energiebron	15
Figuur 7:	Aantal aan de netbeheerders overgedragen GSC aan gegarandeerde minimumsteun, gestapeld per niveau van minimumsteun	15
Figuur 8:	Bedragen uitbetaald door de netbeheerders voor aan minimumsteun overgedragen GSC in euro, gestapeld per energiebron	16
Figuur 9:	Bedragen uitbetaald door de netbeheerders voor aan minimumsteun overgedragen GSC in euro, gestapeld per niveau van minimumsteun	17
Figuur 10:	Aantal door de netbeheerders verkochte GSC in de totale aantallen bilateraal verhandelde GSC, per handelsperiode	18
Figuur 11:	Aantal kopers en verkopers van GSC in de vijf laatste handelsperiodes	22
Figuur 12:	HHI-index van de GSC markt voor de vijf laatste handelsperiodes	23
Figuur 13:	Schematisch overzicht van de inleveringen GSC per inleverjaar	26
Figuur 14:	Evolutie van het overschot aan GSC op de markt	27

Figuur 15: Evolutie van de portefeuilles aan GSC van de netbeheerders, leveranciers/toegangshouders en andere partijen	27
Figuur 16: Aantal uitgereikte aanvaardbare warmte-kranchcertificaten per technologie en per productiejaar	30
Figuur 17: Aantal bilateraal verhandelde warmte-kranchcertificaten per maand vanaf april 2017	31
Figuur 18: Gewogen gemiddelde, laagste en hoogste transactieprijs per WKC per maand, vanaf april 2017 t.e.m. maart 2020	32
Figuur 19: Price spread transactieprijs verhandelde WKC in periode april 2019 t.e.m. maart 2020 (€/WKC (afgerond))	33
Figuur 20: Aantal uitgereikte, verhandelde en in te leveren WKC en gewogen gemiddelde transactieprijs per handelsperiode	33
Figuur 21: Aantal overgedragen WKC aan de netbeheerders aan gegarandeerde minimumsteun, gestapeld per minimumsteun	35
Figuur 22: Bedragen uitbetaald door de netbeheerders voor aan minimumsteun overgedragen WKC in euro, gestapeld per niveau van minimumsteun	36
Figuur 23: Aantal door de netbeheerders verkochte WKC in de totale aantallen bilateraal verhandelde WKC, per handelsperiode	37
Figuur 24: Aantal kopers en verkopers van WKC in de vijf laatste handelsperiodes	39
Figuur 25: HHI-index van de WKC markt voor de vijf laatste handelsperiodes	40
Figuur 26: Schematisch overzicht van de inleveringen WKC per inleverjaar	42
Figuur 27: Evolutie van het overschot aan WKC op de markt	43
Figuur 28: Evolutie van de portefeuilles aan WKC van de netbeheerders, toegangshouders en andere partijen	43

Voorwoord

We publiceren in dit Certificatenmarktrapport een gedetailleerde analyse van de evoluties op de markt van de groenestroom- en warmte-kranchcertificaten in Vlaanderen. Deze informatie over de stand van zaken op de certificatenmarkt is belangrijk voor de energiesector en is ook relevant voor het beleid, gelet op de cruciale rol van regelgeving op de beschreven ontwikkelingen. Naast dit jaarlijks Certificatenmarktrapport publiceren we dan ook maandelijks de relevante marktinformatie over groenestroom- en warmte-kranchcertificaten op onze website.

Via het Certificatenmarktrapport rapporteren we over het toezicht op de certificatenmarkten en de quotumverplichting. Zo voeren we één van onze centrale doelstellingen uit, namelijk het bevorderen van de transparantie van de energiemarkt in Vlaanderen. Verder bevat het rapport ook een verslag van het toezicht op de rol van de netbeheerders inzake de werking van de certificatenmarkten, specifiek hun rol in het opkopen van steuncertificaten aan minimumsteun en het opnieuw op de markt brengen van deze opgekochte certificaten.

Waar we in 2018 een verbetering op de markt van de groenestroomcertificaten (GSC) zagen, zijn de overschotten in 2019 zowel voor GSC als voor warmte-kranchcertificaten (WKC) opnieuw toegenomen. Ondanks de invloed van de inlevering van certificaten in portefeuille van de distributienetbeheerders in het kader van de opkoopregeling van steuncertificaten met middelen uit het Energiefonds, evolueerden de overschotten op de markt opnieuw in ongunstige zin.

Na de ongerustheid die eind 2018 in de markt ontstond en die leidde tot hogere prijzen, zorgde meer transparantie in de veilingen van de netbeheerders voor hersteld vertrouwen bij de partijen die certificaten moesten inleveren voor het quotum. Ook het uitbreiden van de statistieken die we publiceren op onze website bracht meer inzicht. Dit liet een stabilisering van de prijsniveaus toe.

Met dit rapport bieden we een algemeen overzicht aan zowel het beleid als aan de marktpartijen en belanghebbenden op de ontwikkelingen op de markten voor steuncertificaten.

Onze expertise blijft ter beschikking ter ondersteuning van het beleid.

Pieterjan Renier
Algemeen directeur

Methodologie en timing van het Certificatenmarktrapport

De gegevens in dit rapport over de handel in Vlaamse steuncertificaten (inclusief de verkopen van steuncertificaten door de netbeheerders) zijn weergegeven op basis van de transactiedatum per handels- of inleverperiode. Een handels- of inleverperiode loopt telkens van april jaar Y t.e.m. maart jaar Y+1. Dit geeft de activiteiten in de markt beter weer dan een analyse per kalenderjaar. Doordat de certificatenverplichting (het quotum), die de drijvende kracht is achter de handel in steuncertificaten, telkens moet ingediend worden op 31 maart jaar Y+1, vindt het grootste deel van de transacties voor de certificatenverplichting plaats in de maanden voorafgaand aan deze deadline.

De gegevens over uitgereikte steuncertificaten (per productiedatum) zijn echter weergegeven per kalenderjaar. Aangezien er administratief een periode nodig is tussen de productiemaand en tijdstip van het uitreiken van de steuncertificaten, vallen de periode van uitgereikte steuncertificaten per productiekalenderjaar en de handelsperiode grotendeels samen.

Aangezien steuncertificaten pas aan minimumsteun kunnen overgedragen worden aan de netbeheerders na uitreiking ervan, bekijken we de verkoop van steuncertificaten aan minimumsteun (per transactiedatum) dan weer per handelsperiode.

De resultaten van de controle op de verkopen van steuncertificaten door de netbeheerders is mee opgenomen in dit rapport.

Hierna worden groenestroomcertificaten aangeduid met “GSC” en warmte-kranchcertificaten met “WKC”.

1 Groenestroomcertificaten

1.1 Uitgereikte groenestroomcertificaten

Tabel 1 en Figuur 1 tonen het aantal door de VREG uitgereikte groenestroomcertificaten die aanvaardbaar zijn voor de certificatenverplichting in Vlaanderen, per energiebron en per productiejaar t.e.m. 2019 (status 1 april 2020). De VREG baseert zich op gegevens van het VEA en de netbeheerders voor het bepalen van de volumes uit te reiken GSC.

Merk op dat de hieronder staande statistieken het aantal aanvaardbare GSC betreffen. De totale groenestroomproductie is groter dan het aantal uitgereikte en aanvaardbare GSC. Dit is niet alleen doordat voor bepaalde installaties slechts een deel van de GSC aanvaardbaar is voor de certificatenverplichting (bv. ingeval van bijstook), maar ook door de bandingfactoren. Deze laatste resulteren erin dat er mogelijk meer dan 1 MWh aan elektriciteit moet geproduceerd worden per GSC (dit geldt voornamelijk voor installaties met startdatum vanaf 1 januari 2013) en door het feit dat er productie-installaties van hernieuwbare energiebronnen bestaan die niet in aanmerking komen voor het verkrijgen van (aanvaardbare) GSC (waaronder zonnepanelen van maximaal 10 kW gekeurd vanaf 14 juni 2015). Ook doordat er meer en meer installaties op het einde van de steunperiode komen (wat betekent dat ze geen aanvaardbare GSC meer kunnen ontvangen), stijgt het aantal installaties dat geen GSC (meer) krijgt. Deze producenten kunnen wel nog een dossier bij het Vlaams Energieagentschap (VEA) indienen voor het verkrijgen van garanties van oorsprong. Voor meer toelichting over garanties van oorsprong verwijzen we naar ons jaarlijks brandstofmixrapport¹.

Tabel 1: Aantal uitgereikte aanvaardbare groenestroomcertificaten per energiebron en per productiejaar voor de laatste 5 jaar

Energiebron	2015	2016	2017	2018	2019	Aandeel energiebron 2019	Aandeel energiebron sinds 2002
Biogas – GFT met compostering	17.461	5.903	5.667	6.245	11.080	0,2%	0,1%
Biogas – hoofdzakelijk agrarische stromen	568.773	567.061	523.469	509.301	471.476	7,5%	6,0%
Biogas - overig	90.848	93.894	93.204	97.954	132.863	2,1%	4,0%
Biogas – RWZI	23.674	13.433	8.547	4.460	4.112	0,1%	0,3%
Biogas - stortgas	26.478	27.505	24.295	21.362	15.765	0,3%	1,4%
Biomassa gesorteerd of selectief ingezameld afval	1.020.416	722.096	358.086	398.089	307.166	4,9%	16,5%

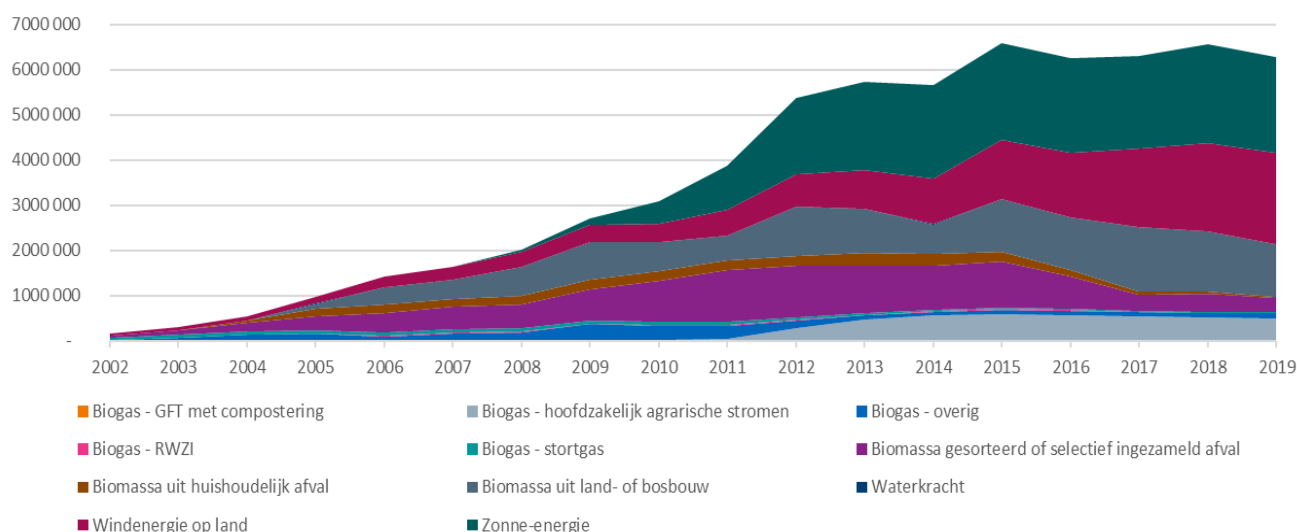
¹ <https://www.vreg.be/nl/document/rapp-2019-10>

Biomassa uit huishoudelijk afval	216.922	124.322	75.467	46.537	29.899	0,5%	4,1%
Biomassa uit land- of bosbouw	1.156.479	1.170.816	1.423.021	1.339.529	1.163.937	18,5%	19,3%
Waterkracht	2.050	2.077	1.786	1.839	1.306	0,0%	0,1%
Windenergie op land	1.324.537	1.429.663	1.745.053	1.947.496	2.014.239	32,1%	20,8%
Zonne-energie	2.133.807	2.091.186	2.031.146	2.193.677	2.132.766	33,9%	27,5%
Totaal	6.581.445	6.247.956	6.289.741	6.566.489	6.284.609	100,0%	100,0%

Aangezien er omwille van de administratieve doorlooptijd doorgaans nog uitreikingen van GSC gebeuren na de maand maart van het jaar volgend op het productiejaar, zijn de cijfers voor 2019 nog voorlopig. Zo zien we bij een vergelijking met de cijfers gepubliceerd in het rapport van vorig jaar nog een duidelijke stijging van het aantal uitgereikte GSC voor 2018 producties (+386.815 GSC, of 6% van het totaal aantal uitgereikte GSC voor 2018). Dit is een hogere stijging dan de vorige jaren, voornamelijk door een groot aantal GSC die nog werden uitgereikt voor productie o.b.v. biomassa uit land- of bosbouw (+275.327 GSC). De berekening van het aantal toe te kennen GSC voor dit soort installaties is complex en afhankelijk van verschillende parameters, waardoor GSC vaak geaggregeerd worden toegekend voor een aantal productiemaanden samen i.p.v. maandelijks.

Onder voorbehoud van nog wijzigende cijfers, kunnen we al vaststellen dat er voor windenergie een blijvende stijgende trend is. Zonne-energie lijkt voorlopig lichtjes gedaald t.o.v. de hoge cijfers van de erg zonnige zomer van 2018. Verschillende biogas en biomassa bronnen blijven in dalende lijn gaan. Dit komt deels doordat een aantal van deze installaties aan het einde van hun steunperiode zijn gekomen en dus niet meer in aanmerking komen voor het verkrijgen van GSC. Het productievolume van certificaatgerechtigde installaties op basis van biomassa uit land- of bosbouw wordt sterk bepaald door grondstofprijzen en menselijke keuzes en kan daarom sterk fluctueren over de jaren heen.

Figuur 1: Aantal uitgereikte groenestroomcertificaten per energiebron en per productiejaar

1.2 Handel in groenestroomcertificaten

1.2.1 Bilaterale handel in groenestroomcertificaten

Elk jaar moeten de toegangshouders², geregistreerd op een elektriciteitsafnamepunt in het Vlaamse Gewest, een aantal GSC inleveren voor hun certificatenverplichting (de “quotumplicht GSC”, zie verder in paragraaf 1.3). De uiterste datum voor inlevering ligt op 31 maart van het kalenderjaar volgend op het elektriciteitsafnamejaar. Een quotumplichtige toegangshouder kan GSC verkrijgen door zelf elektriciteit op basis van hernieuwbare energiebronnen te produceren of door GSC aan te kopen in de markt.

Een handelsjaar voor GSC loopt eerder gelijk met de inleverperiode van de quotumplicht (van april jaar Y t.e.m. maart jaar Y+1) dan met een kalenderjaar. Aangezien GSC tien jaar geldig blijven voor inlevering voor de certificatenverplichting, kunnen steuncertificaten ook aangekocht worden in een eerdere handelsperiode en in portefeuille gehouden worden. Een toegangshouder of andere partij is vrij om te beslissen al dan niet een reserve aan steuncertificaten in portefeuille te houden, alle risico's en kosten in overweging nemend (prijsrisico, volumerisico, regelgevend risico, financieringskost,...). Steuncertificaten kunnen tijdens hun geldigheidsduur een onbeperkt aantal keer verhandeld worden (behalve verkoop aan minimumsteun (zie paragraaf 1.2.2)).

Als een steuncertificaat meerdere malen wordt verhandeld, zal dit ook telkens mee opgenomen zijn in de statistieken. Transacties waarvoor in het VREG-platform een prijs werd ingegeven buiten de vastgelegde prijsgrenzen³ zijn niet mee opgenomen, omdat dit doorgaans fout uitgevoerde transacties betreft, correcties van foute transacties (bijvoorbeeld verkoop garanties van oorsprong met verkeerdelijk GSC erin of transacties bedoeld als verkoop aan minimumsteun, maar ingevoerd als gewone verkoop), of overdrachten van GSC tussen verschillende rekeningen van eenzelfde bedrijf of bedrijvengroep aan 0 euro. Ook *aankoop* van GSC door de netbeheerders tegen minimumsteun of de inlevering van GSC door de netbeheerders bij de VREG in het teken van de opkoopregeling van de Vlaamse Overheid zijn niet inbegrepen; dit wordt verder besproken in paragrafen 1.2.2. en 1.2.3.4. Verkopen op de markt van aan minimumsteun aangekochte GSC door de netbeheerders zijn dan weer wel opgenomen in de cijfers rond bilaterale handel.

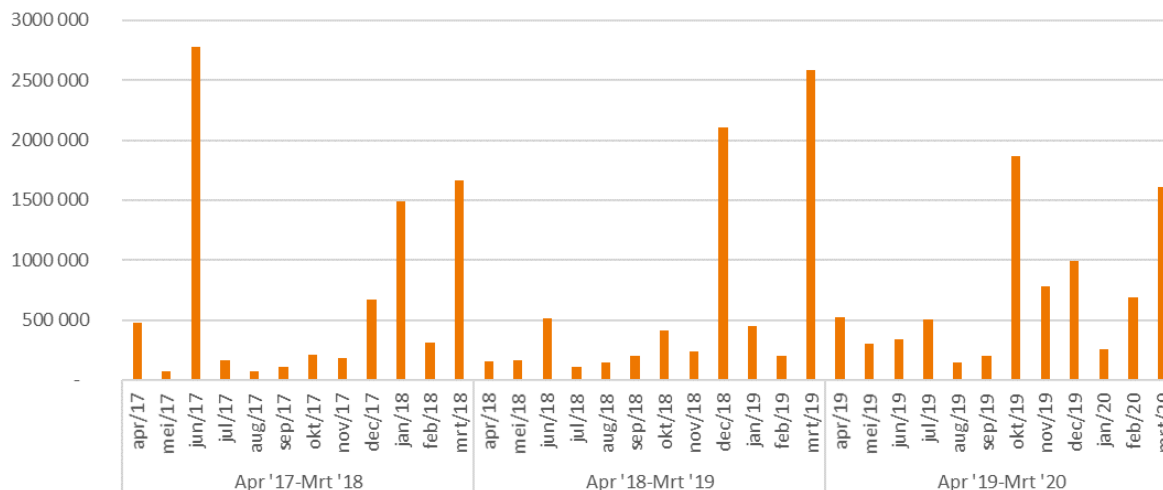
1.2.1.1 Aantal bilateraal verhandelde groenestroomcertificaten

Figuur 2 toont het aantal bilateraal verhandelde groenestroomcertificaten per maand voor de voorbije drie handelsperiodes (april 2017 t.e.m. maart 2020).

² uitgezonderd de netbeheerders

³ Gebruikte prijsgrenzen ter bepaling of een transactie van GSC al dan niet wordt opgenomen in de statistieken: Statistieken vanaf november 2016: ondergrens 25 euro en bovengrens 134 euro.

Figuur 2: Aantal bilateraal verhandelde groenestroomcertificaten per maand vanaf april 2017

Tijdens de handelsperiode april 2019-maart 2020 werden in totaal 8.213.982 GSC verhandeld. Dat is een stijging t.o.v. de vorige handelsperiode met ongeveer 13%. Het aantal verhandelde GSC komt ongeveer weer overeen met het totaal voor de handelsperiode april 2017-maart 2018. In de periode april 2018-maart 2019 werden minder GSC verhandeld door de toen sterk gedaalde verkopen door de netbeheerders. Waar er vroeger doorgaans een duidelijke piek werd gemeten in aantal verhandelde GSC in de maand maart van elke handelsperiode, zijn er de laatste jaren meerdere pieken waar te nemen doorheen het jaar. Deze komen grotendeels overeen met de voornaamste veilingmomenten voor GSC georganiseerd door de netbeheerders (zie paragraaf 1.2.3). In maart 2020 werden er ook veel GSC verhandeld tussen andere marktpartijen en tussen rekeningen behorende tot dezelfde industriële groep ter inlevering van de quotumplicht. De twee grootste pieken in oktober en maart vertegenwoordigen samen 42% van het totaal verhandelde volume in deze handelsperiode.

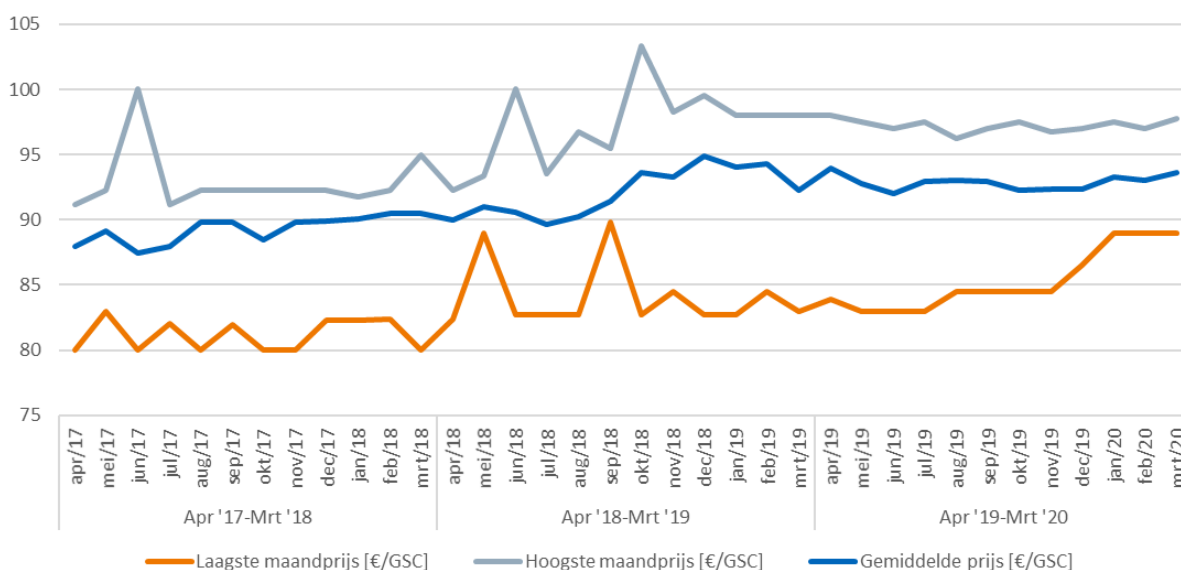
Ook het aandeel door de netbeheerders verkochte GSC in het totaal steeg tot 46%, waardoor dit weer een belangrijker deel van de marktactiviteit vertegenwoordigde t.o.v. de vorige handelsperiode (28% voor de handelsperiode april 2018-maart 2019, respectievelijk 62% en 58% in de twee vorige periodes). De verkopen door de netbeheerders blijven dus een belangrijk deel vormen van het aanbod aan GSC in de markt (zie paragraaf 1.2.3).

Van de overige 4,4 miljoen bilateraal verhandelde GSC met een transactieprijs binnen de vastgelegde prijsgrenzen en waarbij geen netbeheerder betrokken was, werden naar schatting een 31% verhandeld tussen partijen van eenzelfde industriële groep. Aangezien niet altijd eenduidig te bepalen is welke partijen tot eenzelfde groep kunnen gerekend worden en dus welke transacties hier al dan niet onder vallen, gaat het hier enkel om een inschatting.

1.2.1.2 Transactiepreizen groenestroomcertificaten

In Figuur 3 worden de gewogen gemiddelde bilaterale transactiepreizen per GSC per maand voor de drie meest recente handelsperiodes weergegeven, alsook de geregistreeerde laagste en hoogste transactiepreizen per GSC per maand. Hierin zijn zowel transacties die deel uitmaken van langetermijncontracten als 'spot deals' (bv. veilingen netbeheerders) inbegrepen.

Figuur 3: Gewogen gemiddelde, laagste en hoogste transactieprijs per GSC per maand, vanaf april 2017 t.e.m. maart 2020

De gewogen gemiddelde transactieprijs voor de handelsperiode april 2019-maart 2020 was €92,83/GSC, wat een zeer lichte daling is t.o.v. vorig jaar (€93,01/GSC). Na de sterke stijging van de gewogen gemiddelde transactieprijs in de tweede helft, en vooral het vierde kwartaal, van 2018⁴, daalde deze licht maar bleef gemiddeld toch hoger dan voordien. De gebeurtenissen van het vierde kwartaal 2018 leidden ertoe dat meer en meer quotumplichtige partijen ervoor kiezen om ook hun toekomstige certificaatverplichtingen tijdig in te dekken, ter beperking van het prijsrisico. Hierdoor verhoogt de druk op de vraag in de markt, wat een invloed heeft op de prijzen. Deze 'hedging' kan verschillende vormen aannemen: het afsluiten van termijncontracten voor de aankoop van certificaten bij een verkoper, het voorzien van een stock aan certificaten in de eigen portfolio of het laten voorzien van dergelijke stock door een andere marktpartij via contractuele afspraken.

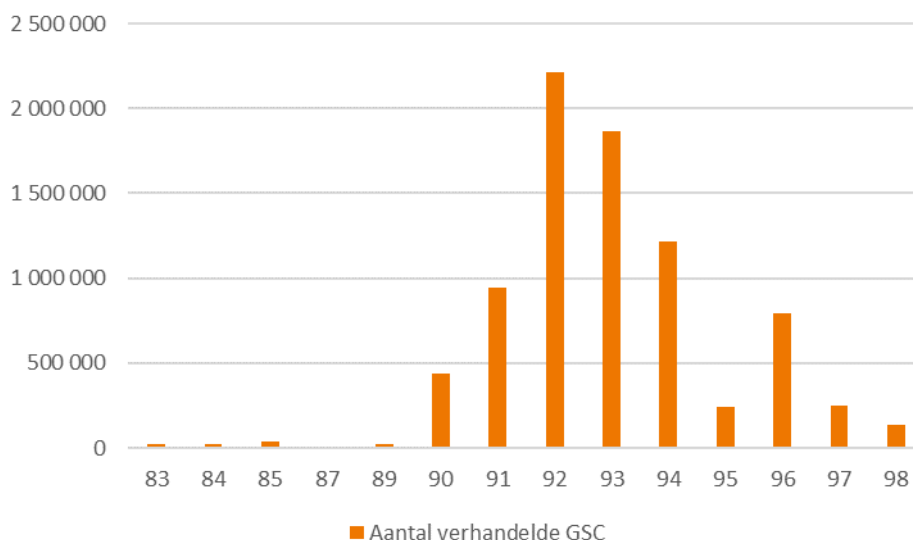
De prijszetting in de markt wordt ook beïnvloed door het hoge aandeel intragroep-transacties, hoewel de invloed hiervan in deze handelsperiode verwaarloosbaar bleek te zijn.

- Gewogen gemiddelde transactieprijs per GSC = €92,83
- Gewogen gemiddelde transactieprijs verkopen door netbeheerders = €92,24
- Gewogen gemiddelde transactieprijs overige bilaterale handel = €93,33 (spot, lange termijn contracten en intragroep-transacties)
  - Gewogen gemiddelde transactieprijs excl. intragroep-transacties (inschatting) = €93,35
  - Gewogen gemiddelde transactieprijs intragroep-transacties (inschatting) = €93,30

De laagste transactieprijs in de handelsperiode april 2019-maart 2020 was €83,00/GSC en de hoogste transactieprijs €98,00/GSC (enkel kijkend naar transacties binnen de vastgelegde prijsgrenzen).

⁴ Zie Certificatenmarktrapport 2018 voor meer uitleg (<https://www.vreg.be/nl/document/rapp-2019-09>).

Figuur 4: Price spread transactieprijs verhandelde GSC in periode april 2019 t.e.m. maart 2020 (€/GSC (afgerond))

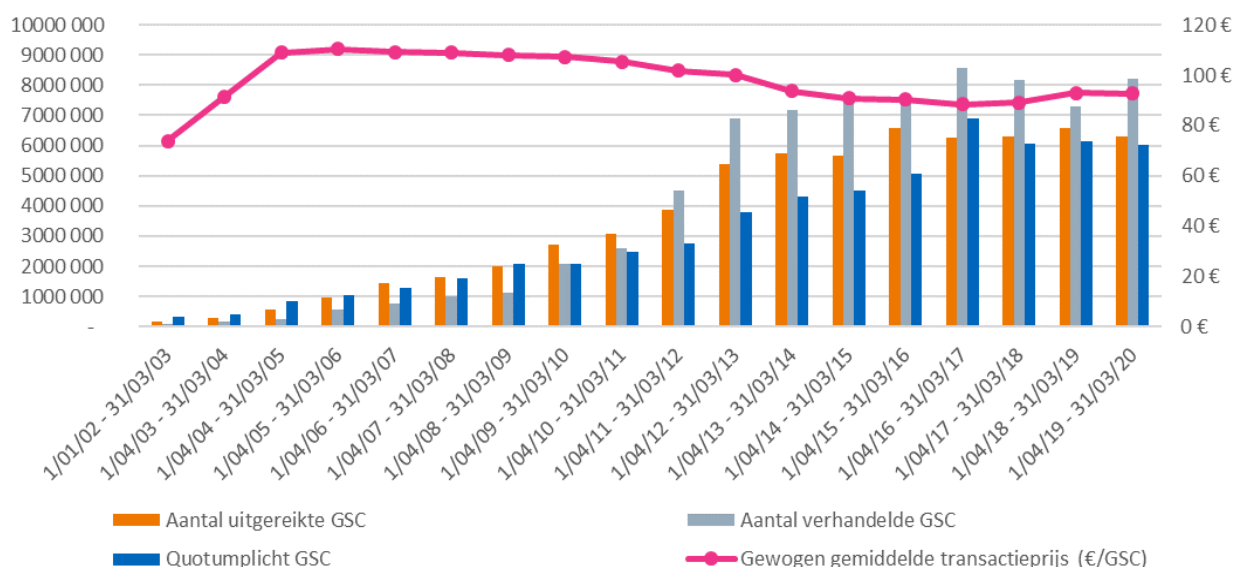

Ondanks de wat gedaalde gewogen gemiddelde transactieprijs t.o.v. de vorige handelsperiode, is de piek in aantal bilateraal verhandelde GSC verschoven van €91/GSC naar €92/GSC (27% van het verhandeld volume). Er werden weliswaar minder GSC verhandeld aan een transactieprijs van €95 of hoger.

In Figuur 5 tenslotte is, vanaf de opstart van het certificatenstelsel in 2002, de evolutie weergegeven van:

- het aantal uitgereikte GSC per productiejaar (jaar Y);
- het aantal bilateraal verhandelde GSC per handelsperiode (april jaar Y t.e.m. maart jaar Y+1);
- de gewogen gemiddelde transactieprijs per GSC per handelsperiode;
- de jaarlijkse quotumplicht GSC (31 maart jaar Y+1) (zie paragraaf 1.3).

Figuur 5: Aantal uitgereikte, verhandelde en in te leveren GSC en gewogen gemiddelde transactieprijs per handelsperiode

Sinds de handelsperiode april 2011-maart 2012 is het aantal bilateraal verhandelde GSC hoger dan het aantal uitgereikte GSC en ook een stuk hoger dan de quotumplicht. Deze cijfers zijn echter inclusief de intragroep-transacties, die een enigszins overschat beeld geven van de marktactiviteit.

De gewogen gemiddelde transactieprijs voor GSC lijkt wat te stabiliseren rond €93. Dit is ook het niveau van de minimumsteun GSC voor productie-installaties met startdatum vanaf 1 januari 2013.

Tenslotte geven we een overzicht van de meermaals gewijzigde boetewaarde⁵, de referentie voor de prijszetting in de markt:

- 75 euro per ontbrekend GSC op 31 maart 2003
- 100 euro per ontbrekend GSC op 31 maart 2004
- 125 euro per ontbrekend GSC tot en met 31 maart 2012
- 118 euro per ontbrekend GSC op 31 maart 2013
- 100 euro per ontbrekend GSC na 31 maart 2013

1.2.2 Overdracht van groenestroomcertificaten aan de netbeheerders aan minimumsteun

1.2.2.1 Aantal groenestroomcertificaten overgedragen aan de netbeheerders aan minimumsteun

Zoals vastgelegd in Artikel 7.1.6. van het Energiedecreet moeten netbeheerders een minimumsteun toekennen aan producenten die hun GSC wensen over te dragen. Het niveau van deze minimumsteun is vastgelegd in het Energiedecreet en is afhankelijk van de gebruikte hernieuwbare energiebron en de gebruikte productietechnologie, alsook van de datum van ingebruikname van de installatie en het geïnstalleerd vermogen. Dit mechanisme geeft aan producenten financiële zekerheid over de minimumvergoeding die ze kunnen ontvangen voor hun groenestroomproductie en wordt gebruikt wanneer de waarde van de minimumsteun hoger is dan de waarde die de producent kan krijgen op de bilaterale steuncertificatenmarkt. Een volledig overzicht van de waarden van de minimumsteun is te vinden in art. 7.1.6 van het Energiedecreet.

Vóór 2011 werden enkel GSC afkomstig uit zonne-energie overgedragen aan de netbeheerders aan minimumsteun. De minimumsteun voor zonne-energie installaties in gebruik genomen in die jaren lag hoger dan de geldende boetewaarde, omdat de installatiekosten van deze installaties toen nog zeer hoog was. Vanaf 2010 is de minimumsteun voor zonne-energie installaties geleidelijk beginnen afnemen. Sinds 2011 worden onder invloed van de gedaalde prijzen op de bilaterale markt ook GSC uitgereikt voor elektriciteitsproductie uit andere energiebronnen dan zonne-energie overgedragen aan netbeheerders tegen de gegarandeerde minimumsteun.

In de periode april 2019-maart 2020 werden 3.742.095 GSC overgedragen aan de netbeheerders. Het totaal jaarlijks overgedragen volume aan GSC blijft zo in stijgende lijn gaan (3.679.480 GSC in vorige handelsperiode). Tabel 2 toont het aantal GSC dat tegen minimumsteun aan de netbeheerders werd overgedragen tijdens de vijf laatste handelsperiodes per niveau van minimumsteun⁶.

⁵ De administratieve boete opgelegd per ontbrekend GSC t.o.v. het aantal in te leveren GSC door toegangshouders (zie paragraaf 1.3), zoals bepaald in art. 13.3.5 van het Energiedecreet.

⁶ Voor meer details over het aantal GSC verkocht aan de netbeheerders per niveau van minimumsteun en per energiebron, zie statistiek 'Aantal steuncertificaten groene stroom verkocht aan de netbeheerder aan de wettelijke minimumprijs' op <https://www.vreg.be/nl/steuncertificaten-groene-stroom-wkk-en-garanties-van-oorsprong>

Tabel 2: Aantal overgedragen GSC aan de netbeheerders aan gegarandeerde minimumsteun tijdens de vijf laatste handelsperiodes, per niveau van minimumsteun

Handelsperiode	€450	€350	€330	€300	€270	€250
April 2015-Maart 2016	544.513	352.590	498.740	168.996	160.802	117.444
April 2016-Maart 2017	518.389	333.645	472.907	161.974	153.061	110.905
April 2017-Maart 2018	528.027	338.419	476.355	161.560	152.655	111.942
April 2018-Maart 2019	559.925	361.092	504.461	172.458	164.835	117.691
April 2019-Maart 2020	532.780	341.586	479.029	164.565	156.484	112.628

Handelsperiode	€240	€230	€210	€150	€110	€100
April 2015-Maart 2016	32.460	138.892	84.213	1.213	116.304	443.846
April 2016-Maart 2017	30.599	129.351	81.107	822	127.013	435.695
April 2017-Maart 2018	32.010	127.609	78.975	920	114.557	409.002
April 2018-Maart 2019	32.725	139.718	84.673	892	117.730	340.690
April 2019-Maart 2020	29.862	132.456	81.576	848	116.477	353.699

Handelsperiode	€95	€93	€90	€80	€60	Totaal
April 2015-Maart 2016	22	124.163	543.161	674	0	3.328.033
April 2016-Maart 2017	14	357.363	330.354	4	0	3.243.203
April 2017-Maart 2018	6	562.939	233.353	2	0	3.328.331
April 2018-Maart 2019	0	1.051.801	30.755	34	0	3.679.480
April 2019-Maart 2020	1	1.191.888	48.127	89	0	3.742.095

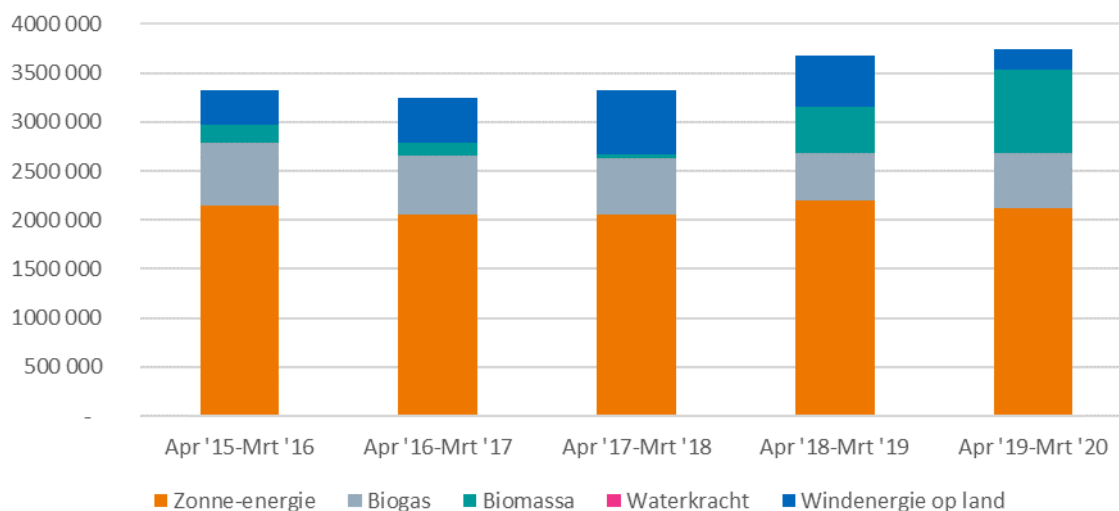
Na de zonnige zomer van 2018 daalde het aantal uitgereikte GSC voor zonne-energie in 2019 en zo ook het aantal GSC overgedragen aan minimumsteun voor deze prijsniveaus⁷. Het aantal overgedragen GSC aan een minimumsteun van €93⁸ blijft verder stijgen.

Figuren 6 en 7 geven de cijfers uit bovenstaande tabel grafisch weer per handelsperiode, eenmaal gestapeld volgens energiebron (de verschillende technologieën onder biogas en onder biomassa worden hier samen genomen) en eenmaal gestapeld volgens niveau van minimumsteun.

⁷ GSC overgedragen aan een minimumsteun hoger dan €110 zijn exclusief afkomstig van zonne-energie installaties, geïnstalleerd voor 2013.

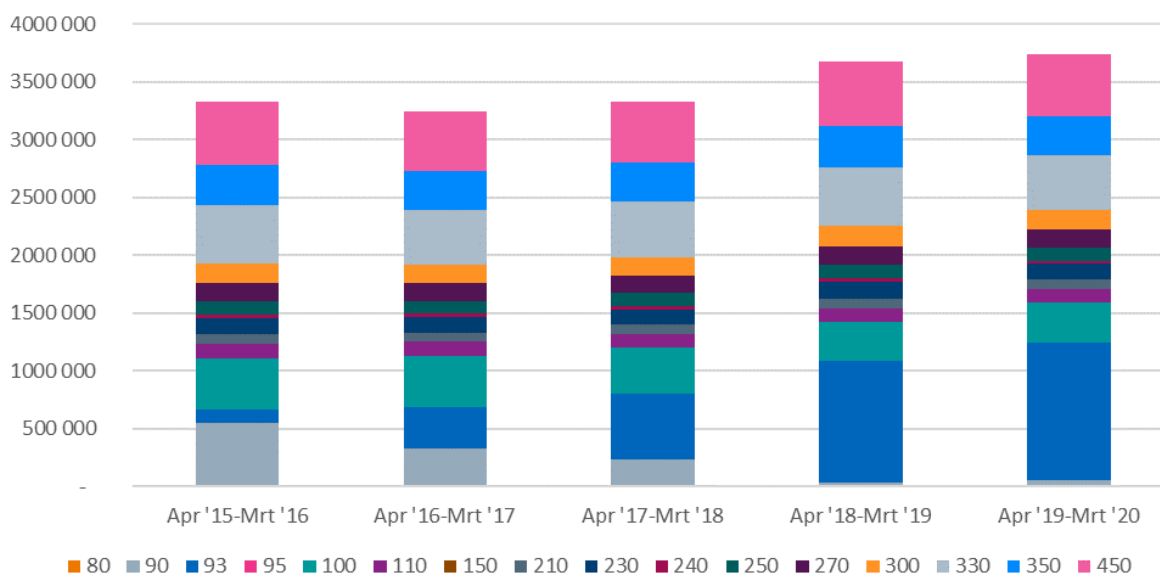
⁸ Dit is de minimumsteun voor alle productie-installaties met een startdatum vanaf 2013.

Figuur 6: Aantal aan de netbeheerders overgedragen GSC aan gegarandeerde minimumsteun, gestapeld per energiebron

Hoewel het aantal GSC uitgereikt voor windenergie op land blijft stijgen (zie paragraaf 1.1) door de jaarlijkse groei aan windturbines, daalde het aantal GSC uit windenergie dat aan de netbeheerders werd overgedragen aan minimumsteun voor het tweede jaar op rij (6% van het totaal aantal aan minimumsteun overgedragen GSC). Mogelijks komt dit door de hogere gemiddelde transactieprijs in de markt, waardoor producenten erin slagen weer betere prijzen te krijgen. Anderzijds steeg het aantal GSC uit biomassa dat werd overgedragen aan minimumsteun weer sterk van 462.662 GSC in de vorige handelsperiode naar 840.584 GSC in de periode april 2019-maart 2020, waardoor het aandeel van deze energiebron gestegen is tot 22% van het totaal. Zonne-energie daalde licht van 60% tot 57%, maar blijft veruit het grootste volume vertegenwoordigen.

Figuur 7: Aantal aan de netbeheerders overgedragen GSC aan gegarandeerde minimumsteun, gestapeld per niveau van minimumsteun

In Tabel 3 vergelijken we voor de vijf laatste periodes het aantal aan de netbeheerders aan minimumsteun overgedragen GSC per handelsperiode met het aantal uitgereikte GSC voor de

productieperiode die hier grotendeels mee overlapt⁹. Voorbeeld: GSC overgedragen aan minimumsteun tijdens de handelsperiode april 2019-maart 2020 t.o.v. uitgereikte GSC voor productiejaar 2019. Hieruit blijkt dat voor de laatste handelsperiode 60% van de uitgereikte GSC werden overgedragen aan de netbeheerders tegen minimumsteun (status 01/04/2020). Er wordt verwacht dat dit percentage nog wat zal dalen onder invloed van nog uit te reiken GSC voor productiejaar 2019.

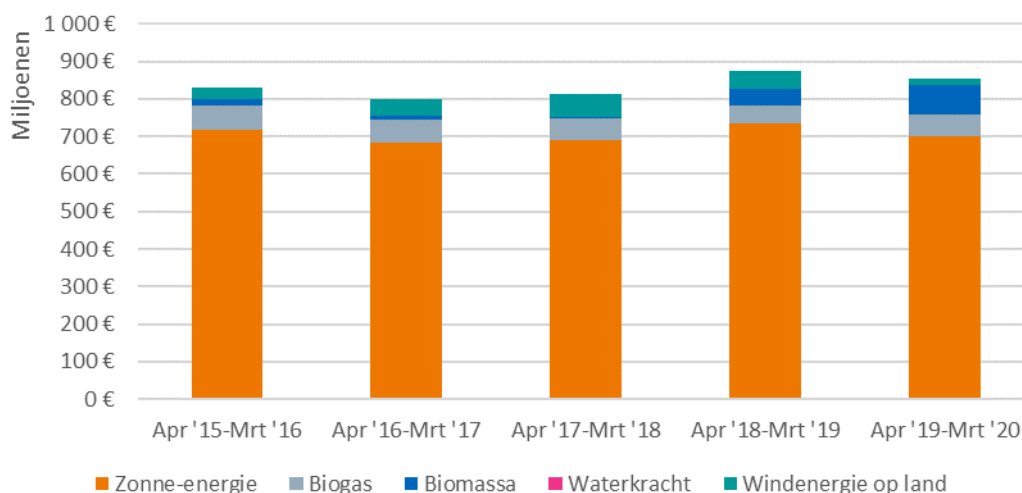
Tabel 3: Aantal uitgereikte en aantal aan minimumsteun overgedragen GSC

	2015	2016	2017	2018	2019
Aantal uitgereikte, aanvaardbare GSC per productiejaar	6.581.445	6.247.956	6.289.741	6.566.489	6.284.609
Aantal GSC overgedragen aan minimumsteun	3.328.033	3.243.203	3.328.331	3.679.480	3.742.095
% GSC minimumsteun t.o.v. uitgereikt	51%	52%	53%	56%	60%

1.2.2.2 Groenestroomcertificaten overgedragen aan de netbeheerders aan minimumsteun in euro

In Figuur 8 en Figuur 9 is te zien wat deze overdrachten aan de netbeheerders voorstellen in euro, respectievelijk gestapeld per energiebron en per niveau van minimumsteun, naar analogie met de gegevens in Figuren 6 en 7. Het gaat hier om de bedragen uitgegeven door alle netbeheerders samen. In totaal komt dit neer op een 855 miljoen euro voor de laatste handelsperiode (tegenover goed 876 miljoen euro voor de vorige handelsperiode).

Figuur 8: Bedragen uitbetaald door de netbeheerders voor aan minimumsteun overgedragen GSC in euro, gestapeld per energiebron

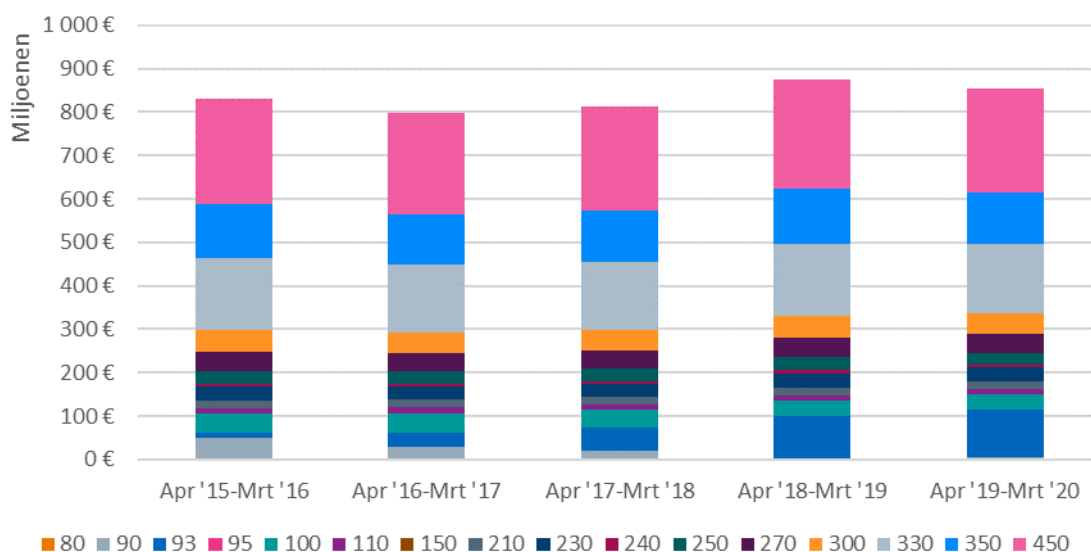
Van het totaal bedrag dat door de netbeheerders werd betaald aan producenten die hun GSC hebben overgedragen aan minimumsteun tijdens de laatste handelsperiode, ging 82% naar

⁹ Het jaar van productie van GSC komt niet altijd overeen met het jaar van overdracht van de certificaten aan de netbeheerders. In het geval van zonne-energie worden de GSC echter doorgaans onmiddellijk na uitreiking automatisch aan de netbeheerder overgedragen.

producenten van zonne-energie, 9% naar biomassa, 7% naar biogas en 2% naar wind (het aandeel dat naar waterkracht ging is verwaarloosbaar).

Figuur 9: Bedragen uitbetaald door de netbeheerders voor aan minimumsteun overgedragen GSC in euro, gestapeld per niveau van minimumsteun

1.2.3 Verkoop groenestroomcertificaten door de netbeheerders

Overeenkomstig Artikel 7.1.6, §2 van het Energiedecreet hebben de netbeheerders de verplichting om GSC die hen aangeboden worden in ruil voor de wettelijk vastgelegde minimumsteun (cf. supra) minstens één keer per jaar terug op de markt te brengen. Dit moet gebeuren met als doel (een deel van) de kosten van deze opkoopplicht te recupereren.

De verkopen van GSC door de netbeheerders zaten al inbegrepen in de cijfers van paragraaf 1.2.1 over 'Bilaterale handel in GSC'. We filteren ze hier uit de totale cijfers en lichten ze verder toe in het kader van onze controle op de transparantie en regulariteit van de verkoop van steuncertificaten door de netbeheerders.

Bovenop deze verkopen door de netbeheerders op de commerciële markt, werden er in december 2019 voor het vierde jaar op rij door de Vlaamse elektriciteitsdistributienetbeheerders ("DNBs") ook GSC ingediend bij de VREG, en kregen zij hiervoor een vergoeding van het Vlaams Energieagentschap met middelen uit het Energiefonds (de "opkoopregeling", zie Art. 6.4.14/2 en Art. 6.4.14/3 van het Energiebesluit). Deze volumes aan ingeleverde GSC zitten niet in de cijfers over de bilaterale handel in GSC en worden apart besproken in paragraaf 1.2.3.4.

1.2.3.1 Aantal door de netbeheerders verkochte groenestroomcertificaten op de commerciële markt

Tabel 4 geeft een overzicht van het aantal door de netbeheerders verkochte GSC per handelsperiode voor de vijf laatste handelsperiodes. Hierbij wordt gekeken naar de transactiedatum (uitvoeringsdatum) waarop de steuncertificaten via het VREG-platform werden getransfereerd van de netbeheerder naar de koper. Dit betekent dat de in dit rapport weergegeven volumes verkochte GSC niet altijd overeenkomen met de volumes die in de periode april 2019-maart 2020 werden toegewezen aan een koper. Namelijk, aangezien netbeheerders doorgaans pas de steuncertificaten transfereren na ontvangst van de betaling door de koper, zijn

er in de periode april 2019-maart 2020 ook transacties geregistreerd volgend uit veilingen of verkoopovereenkomsten van vóór april 2019. Alle GSC verkocht door de netbeheerders via een veiling georganiseerd in de periode april 2019-maart 2020 werden echter wel getransfereerd binnen dezelfde periode.

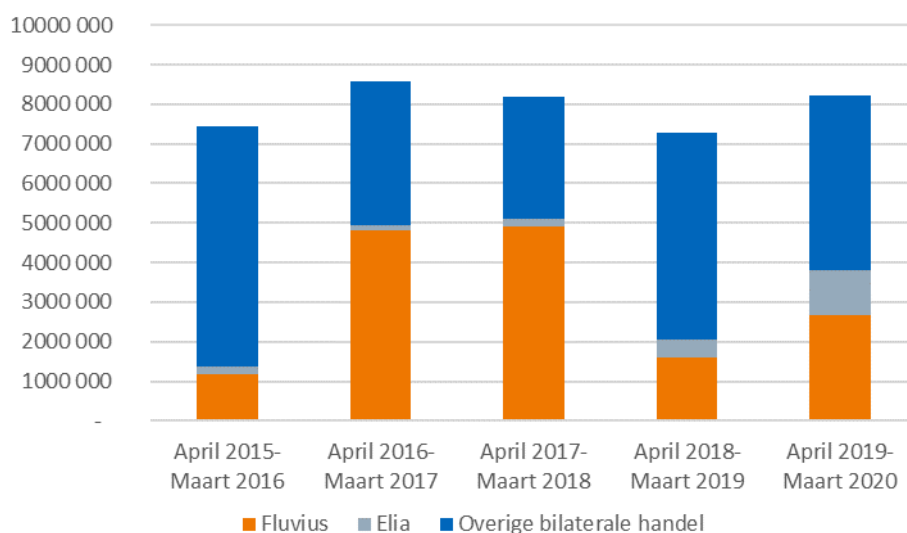
Tabel 4: Aantal door de netbeheerders verkochte GSC

Handelsperiode	Fluvius	Elia	Totaal
April 2015-Maart 2016	1.169.403	208.181	1.377.584
April 2016-Maart 2017	4.808.257	131.946	4.940.203
April 2017-Maart 2018	4.904.673	193.265	5.097.938
April 2018-Maart 2019	1.618.355	450.176	2.068.531
April 2019-Maart 2020	2.669.098	1.143.804	3.812.902

Het aantal door de netbeheerders verkochte GSC in de periode april 2019-maart 2020 is na de sterke daling van vorig jaar weer aanzienlijk gestegen. Zeker bij Elia steeg het aantal verkochte GSC de laatste twee handelsperiodes exponentieel, o.a. door een toegenomen overdracht van GSC aan minimumsteun. Andere oorzaken voor het sterk gestegen volume zijn het feit dat de netbeheerders dit jaar weer alle certificaten in portefeuille aanboden voor verkoop (zie ook paragraaf 1.2.3.3) en de transfert van GSC die verkocht werden in veilingen van voor april 2019, maar pas in de laatste periode getransfereerd werden naar de koper.

In Figuur 10 zijn de verkopen van GSC door de netbeheerders afgebeeld als fractie van de totale volumes bilateraal verhandelde GSC.

Figuur 10: Aantal door de netbeheerders verkochte GSC in de totale aantallen bilateraal verhandelde GSC, per handelsperiode

Van alle bilateraal verhandelde GSC in de periode april 2019-maart 2020 werd 46% verkocht door een netbeheerder, in vergelijking met 28% in de vorige handelsperiode. Net als de vorige jaren blijft een aanzienlijk deel van het aanbod aan GSC in de markt bij de netbeheerders liggen, zeker wanneer rekening wordt gehouden met het feit dat naar schatting 31% van de overige bilateraal verhandelde GSC werd getransfereerd tussen rekeningen van partijen van eenzelfde industriële groep (cf. supra) en steuncertificaten ook meermaals kunnen verhandeld worden en zo meermaals in de statistieken van de overige bilaterale handel komen (dit is niet zo bij verkopen door de netbeheerders, aangezien een steuncertificaat slechts eenmaal kan verkocht worden aan minimumsteun aan de netbeheerder).

Tabel 5 geeft een overzicht van het aantal verschillende kopers dat GSC aankocht bij de netbeheerders. Een aantal van hen kocht steuncertificaten bij beide partijen, waardoor de totalen lager zijn dan de som van de individuele aantallen.

Tabel 5: Aantal kopers van GSC van de netbeheerders

Handelsperiode	Fluvius	Elia	Totaal
April 2015-Maart 2016	27	16	30
April 2016-Maart 2017	29	10	30
April 2017-Maart 2018	30	7	31
April 2018-Maart 2019	22	19	25
April 2019-Maart 2020	19	27	30

1.2.3.2 Gemiddelde prijs door de netbeheerders verkochte groenestroomcertificaten op de commerciële markt

Tabel 6 vergelijkt de gewogen gemiddelde transactieprijs van GSC verkocht door de netbeheerders met de gewogen gemiddelde transactieprijs van alle andere bilaterale verkopen van GSC, en dit voor de laatste vijf handelsperiodes. De prijzen van de door de netbeheerders verkochte GSC lagen in de laatste handelsperiode tussen €89,46/GSC en €96,14/GSC (in de vorige handelsperiode was dit €89,01-€99,50/GSC).

Tabel 6: Gewogen gemiddelde transactieprijs GSC, opgesplitst in verkopen door netbeheerders en verkopen door andere marktpartijen

Handelsperiode	Gewogen gemiddelde transactieprijs/GSC		
	Verkopen door netbeheerders	Andere bilaterale transacties	Vershil
April 2015-Maart 2016	€87,55	€91,05	-3,85%
April 2016-Maart 2017	€87,15	€90,23	-3,42%
April 2017-Maart 2018	€88,47	€89,96	-1,66%
April 2018-Maart 2019	€94,88	€92,27	+2,82%
April 2019-Maart 2020	€92,24	€93,33	-1,17%

De gewogen gemiddelde prijs die de netbeheerders kregen voor de verkoop van GSC lag weer wat lager dan de gewogen gemiddelde transactieprijs bij transacties waar de verkopende partij geen netbeheerder was (vb. producent, trader of andere marktpartij). Na de sterk gestegen transactiepreizen in de tweede helft van 2018 stabiliseerde de markt weer, zij het aan hogere prijsniveaus dan voorheen (cf. supra). De netbeheerders verkopen voornamelijk in de spot markt, terwijl de andere bilaterale transacties zowel verkopen via spot deals als via langetermijncontracten bevatten, naast intragroep-transacties. De prijszetting bij de laatste twee gebeurt vaak op een ander moment dan op het moment van transactie.

Aangezien de verkopen door de netbeheerders een significant aandeel vormen van de handel in GSC, hebben deze verkopen een belangrijke invloed op de transactiepreizen in de markt.

1.2.3.3 *Beoordeling van de verkoop van steuncertificaten door de netbeheerders op de commerciële markt*

1.2.3.3.1 Veilingen

Naar analogie met de vorige jaren werden de meeste steuncertificaten verkocht via “pay as bid” veilingen. Hierbij kunnen geïnteresseerde partijen een prijs bieden per blok. De minimale grootte van elk blok en het aantal blokken waarop een bod kan uitgebracht worden, worden op voorhand vastgelegd in de beschreven veilingprocedure¹⁰. Voorafgaand aan de periode waarin geboden kan worden, worden alle geïnteresseerde partijen op de hoogte gebracht van de te hanteren procedures. Hiertoe worden de lijsten met potentiële kopers van steuncertificaten gebruikt die wij publiceren en waarin een partij zich op verzoek kan laten opnemen¹¹. Elia publiceert de procedure ook op haar website en maakt melding via haar nieuwsbrief.

Indien er niet voldoende biedingen zijn aan een voor de netbeheerders aanvaardbare prijs, kunnen ze ervoor opteren om een bodemprijs te hanteren waaronder geen verkoop wordt toegestaan. Alleen blokbiedingen die minstens deze bodemprijs opleveren worden toegewezen aan de hoogst biedende partij.

In de periode april 2019-maart 2020 werden er evenveel veilingen georganiseerd als tijdens de vorige handelsperiodes: twee veilingen door Fluvius en drie door Elia. Er werden wel meer steuncertificaten aangeboden. In totaal werden zo bij de veilingen georganiseerd in de periode april 2019-maart 2020 3,3 miljoen GSC te koop aangeboden, vergeleken met 2,5 miljoen GSC in de periode april 2018-maart 2019.

Het totaal aantal door de netbeheerders ontvangen biedingen was goed voor 155% van het aan de markt aangeboden volume aan GSC, t.o.v. 162% tijdens de vorige handelsperiode. Alle aangeboden GSC werden verkocht.

Na de vaststelling vorig jaar dat de netbeheerders niet altijd het totaal beschikbaar volume aan steuncertificaten in hun portefeuilles te koop aanboden bij een veiling, en de verduidelijking van ons standpunt hierover (zie Certificatenmarktrapport 2018), zagen we dat hier rekening mee werd gehouden en de netbeheerders toch weer hun volledige portefeuilles te koop aanboden. Enkel volumes bestemd voor de al geplande schijf in de opkoopregeling werden in portefeuille gehouden (zie paragraaf 1.2.3.4).

Verder is het hanteren van een bodemprijs door de netbeheerders bij het veilen van steuncertificaten voor ons een aanvaardbare manier om een minimale opbrengst per verkocht steuncertificaat te garanderen. Er moet wel op gelet worden dat deze bodemprijs niet zodanig hoog wordt gezet dat hierdoor de marktprijs kunstmatig zou opgedreven worden. Bij een markt in evenwicht, zou de prijszetting zich weer moeten normaliseren en is een bodemprijs niet meer nodig. Hoewel er nog steeds overschotten aan steuncertificaten bestaan in de markt (meer hierover in paragrafen 1.4 en 2.4), werden alle bij de veilingen aangeboden steuncertificaten verkocht, wat betekent dat er voldoende biedingen werden ontvangen boven het niveau van de gehanteerde bodemprijzen of dat de bodemprijzen dus niet noodzakelijk bleken.

Gezien de impact die de veilingen hebben op de markt, dragen de netbeheerders een grote verantwoordelijkheid inzake het correct aanbieden van hun steuncertificaten. Zo mag de

¹⁰ Bij de veilingen georganiseerd in de voorbije handelsperiode werden de blokken als volgt vastgelegd. Fluvius: minimum 25 certificaten per blok (GSC & WKC) en maximum 5 blokken; Elia: minimum 100 certificaten per blok (GSC & WKC) en maximum 5 blokken. In de veiling van februari 2020 breidde Elia, op vraag van de markt, het aantal blokken waarop kon geboden worden uit tot 10 blokken.

¹¹ <https://www.vreg.be/nl/kopers/groene-stroom> en <https://www.vreg.be/nl/kopers/wkk>

opkoopregeling niet prioritair gezien worden aan de verkoop van steuncertificaten op de commerciële markt. Het is belangrijk dat de gehanteerde procedures transparant zijn en toegankelijk voor alle marktpartijen. Wij blijven het belang benadrukken van periodieke veilingen op vaste tijdstippen, waarbij alle beschikbare steuncertificaten worden aangeboden, of er minstens kenbaar wordt gemaakt welke hoeveelheden voor opkoop door de overheid gereserveerd worden en dus niet aangeboden worden in de veiling. Elke onzekerheid die een leverancier heeft over het tijdig kunnen aankopen van het nodige aantal steuncertificaten om te voldoen aan zijn quotumplicht, doet de prijs voor de elektriciteitsverbruiker stijgen. Ook moet er op gelet worden dat de gestelde voorwaarden rond betaling en termijnen van uitvoeren van de transacties niet belemmerend werken voor de markt.

1.2.3.3.2 Verkopen buiten de veilingen

Naast de veilingen werden er ook GSC verkocht via de minicompetities die sinds enkele jaren regelmatig georganiseerd worden door het Vlaams Energiebedrijf. Enkel de via een openbare aanbesteding geselecteerde partijen met wie een raamovereenkomst van telkens één jaar werd afgesloten, kunnen hieraan deelnemen. Fluvius heeft zo al enkele jaren op rij een raamovereenkomst afgesloten met het Vlaams Energiebedrijf.

Voor de eerste keer werden er door Fluvius ook steuncertificaten verkocht via een tenderovereenkomst met ACT Commodities. Zij stuurden een vraag tot deelname naar alle potentiële verkopers van Vlaamse steuncertificaten, zoals gepubliceerd op onze website. Geïnteresseerde partijen konden vervolgens een offerte indienen voor het leveren van bepaalde hoeveelheden steuncertificaten. Ook deze tenderovereenkomst had een geldigheidsduur van één jaar.

Zolang deze verkopen niet gebeuren aan een lagere prijs dan de in de veilingen gehanteerde bodemprijzen en zolang er duidelijke certificaatoverschotten zijn, zijn deze verkopen een aanvaardbare praktijk en een extra mogelijkheid tot verkopen van steuncertificaten voor de netbeheerders. We vroegen de netbeheerders wel eerder om niet meer deel te nemen aan deze mini-competities in een periode waarin ze geen veilingen organiseren, en dit om een level playing field te bewaren in de markt.

1.2.3.4 Opkoopregeling

In 2016 werd voor het eerst uitvoering gegeven aan de plannen tot afbouw van de voorraad GSC met middelen uit het Energiefonds. Dit fonds wordt gespijsd via de maandelijkse heffing 'Bijdrage Energiefonds', die van toepassing is op elk afnamepunt in het Vlaamse Gewest¹². Het tarief van de bijdrage is afhankelijk van het spanningsniveau waarop het afnamepunt is aangesloten en, in geval van laagspanning, van het feit of men een residentiële of niet-residentiële afnemer is. Beschermde klanten betalen geen Bijdrage Energiefonds.

De middelen uit het Energiefonds die beschikbaar worden gesteld voor de vergoedingen voor de opkoop van GSC door de DNBs, vermeld in Artikel 6.4.14/2 van het Energiebesluit, worden telkens vastgelegd via Ministerieel Besluit.¹³ In december 2019 werden er zo voor de vierde maal GSC ingeleverd bij de VREG door de DNBs in het kader van deze opkoopregeling.

¹² Energiedecreet: Titel XIV, Hoofdstuk I. Heffing op de afnamepunten van elektriciteit

¹³ Het Ministerieel besluit van 17 december 2016, het Ministerieel besluit van 22 december 2017, het Ministerieel besluit van 20 september 2018 en het Ministerieel besluit van 6 december 2019 houdende de voor het kalenderjaar 2019 beschikbare middelen voor de vergoedingen voor de opkoop van warmte-kraftcertificaten en groenestroomcertificaten door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en indiening bij de VREG, vermeld in artikel 6.4.14/2 en artikel 6.4.14/3 van het Energiebesluit van 19 november 2010

De volumes GSC die de DNBs bij de VREG inleverden om aanspraak te kunnen maken op de vergoeding, zijn weergegeven in Tabel 7 volgens jaar van inlevering.

Tabel 7: Aantal GSC ingeleverd door de DNBs bij de VREG in het kader van de opkoopregeling

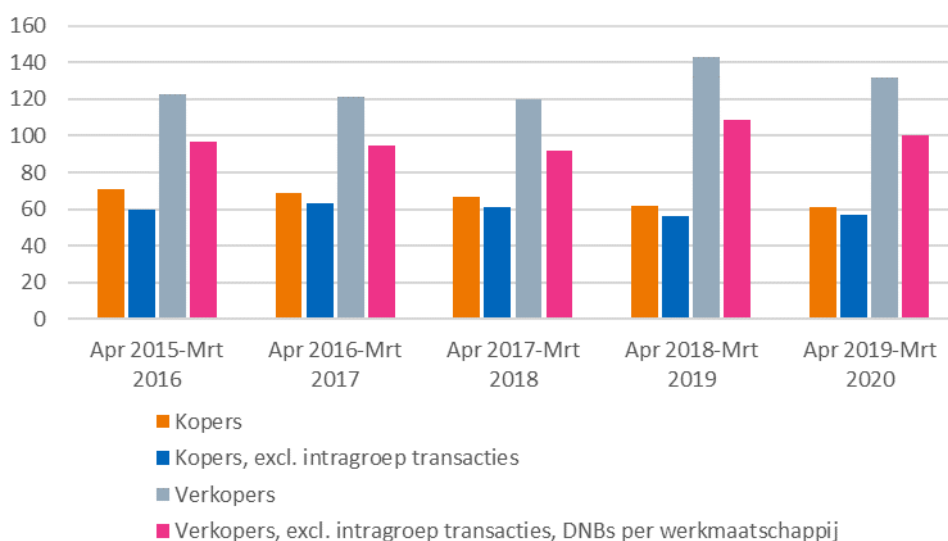
Aantal GSC	
2016	1.788.433
2017	2.987.996
2018	1.035.821
2019	702.225

Enmaal ingeleverd verliezen deze GSC elke waarde voor verder gebruik. Het effect hiervan op het groenestroomcertificatenoverschot is te zien in paragraaf 1.4.

1.2.4 Concentratie groenestroomcertificatenmarkt

Figuur 11 geeft het aantal kopers en verkopers weer in de totale bilaterale GSC markt (inclusief verkopen door de netbeheerders), en dit voor de vijf laatste handelsperiodes (april 2015-maart 2020). Zoals al werd besproken in paragraaf 1.2.1. is het aandeel intragroep-transacties binnen de bilaterale handel niet verwaarloosbaar. Bovendien zijn de 11 DNBs verenigd in één of meer werkmaatschappijen¹⁴. Het weglaten van de intragroep-transacties en het samenvoegen van de verkopen door de DNBs tot de werkmaatschappijen, hebben een significante invloed op de cijfers betreffende de concentratie in de GSC-markt. Deze worden daarom ter vergelijking toegevoegd in Figuren 11 en 12.

Figuur 11: Aantal kopers en verkopers van GSC in de vijf laatste handelsperiodes

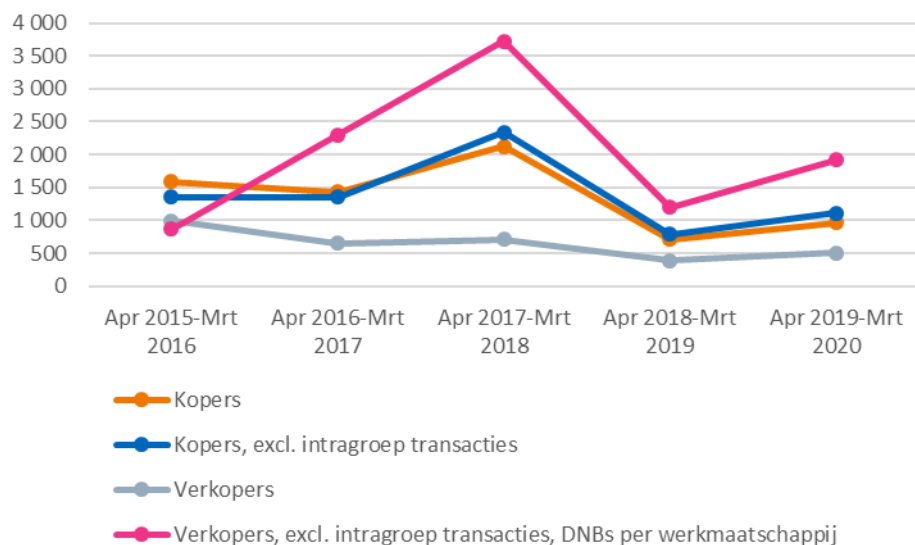

Om de marktaandeelen van de verschillende spelers en de concentratiegraad in kaart te brengen, werden de Herfindahl-Hirschman indices (HHI)¹⁵ berekend.

¹⁴ Voor de fusie op 01/07/2018 van Eandis System Operator cvba en Infracvba tot Fluvius System Operator cvba, waren er twee werkmaatschappijen actief.

¹⁵ De HHI-index ligt steeds tussen 0 (volledige mededinging) en 10.000 (monopolie/monopsonie). Bij een HHI gelijk aan 10.000 is er slechts één verkoper/koper met een marktaandeel van 100%. Bij een HHI die 0 benadert, zijn er zeer veel kleine verkopers/kopers. Markten met een HHI lager dan 2000 worden beschouwd als concurrentieel, stijgt de HHI boven 2500 dan kan dit wijzen op zware risico's voor de marktwerking. Meer uitleg over de berekening van de HHI index is te vinden in het Marktrapport 2018, Bijlage 1, op de VREG website (<https://www.vreg.be/nl/document/rapp-2019-06-0>).

Figuur 12: HHI-index van de GSC markt voor de vijf laatste handelsperiodes

Wanneer we de intragroep transacties weglaten en de DNBs samenvoegen tot één werkmaatschappij, zien we een duidelijk meer geconcentreerde markt aan aanbodzijde. Het volume GSC verkocht door de netbeheerders was in de laatste handelsperiode dan ook sterk gestegen t.o.v. de vorige handelsperiode. De impact van de intragroep-transacties op de concentratie van de GSC-markt aan de kant van de kopers is klein.

1.3 Inlevering groenestroomcertificaten voor de certificatenverplichting op 31 maart 2020

1.3.1 Berekening van het aantal in te leveren groenestroomcertificaten

Elk jaar zijn de toegangshouders, geregistreerd op afnamepunten elektriciteit in het Vlaamse Gewest, verplicht om uiterlijk op 31 maart bij de VREG een aantal GSC in te leveren, berekend op basis van de elektriciteit afgenomen op de betreffende afnamepunten in het vorige kalenderjaar, de quotumplicht GSC (zie artikel 7.1.10. van het Energiedecreet). Conform het decreet bedroeg het quotumpercentage voor de indiening van 31 maart 2020 21,5%.

De totale elektriciteitsafname op het distributie- en transmissienet in Vlaanderen in 2019 bedroeg 40.946.416 MWh¹⁶, een daling met 3,3% t.o.v. 2018. Een deel van deze elektriciteitsafname is vrijgesteld voor de quotumplicht GSC:

1. Leveringen door netbeheerders (288.973 MWh, 1,45% minder dan in 2018);
2. Vrijgestelde afnames door grote afnemers¹⁷ (7.769.281 MWh, 1,76% minder dan in 2018);

¹⁶ Gebaseerd op gevalideerde allocatie- en afnamedata zoals gekend op 22 januari 2020.

¹⁷ De vrijgestelde afnames voor:

- (1) afnames tussen 1 en 20 GWh én een NACE code 05 t/m 33 (industrie en winning van delfstoffen), 46391, 52100 of 52241,
  - (2) afnames groter dan 20 GWh,
- Afnames op een gesloten distributienet worden beschouwd als één afnamepunt.

3. Vrijgestelde afnames door elektro-intensieve ondernemingen die vallen onder de supercap¹⁸ (4.877.326 MWh, 12,94% minder dan in 2018)¹⁹.

Het aantal ondernemingen dat de supercap voor elektro-intensieve ondernemingen aanvraag of dat de supercap kreeg toegekend, daalde t.o.v. vorig jaar. Dit resulteerde in een sterke daling van het aantal MWh dat zo voor 100% werd vrijgesteld van de quotumplicht GSC. Aangezien de meerderheid van de afnamepunten onder de supercap een jaarafname heeft van +1GWh en een Nace-code die voldoet aan de vrijstellingsvoorwaarden, hebben de afnames die voor 2019 niet meer onder de supercap vielen, wel een vrijstelling gekregen voor grote afnames (punt 2 hierboven). Hierdoor daalden deze vrijstellingen voor grote afnemers minder sterk dan wat kon verwacht worden o.b.v. de gedaalde afnames.

De totale vrijstellingen GSC voor punten 2 en 3 hierboven kwamen samen op 12.646.606 MWh, wat een daling is met 6,4% t.o.v. 2018.

De totale hoeveelheid afgenomen elektriciteit waarop de quotumplicht GSC werd berekend, bedroeg bijgevolg 28.010.836 MWh; dit is 1,9% lager dan in 2018.

De quotumplicht GSC van 31 maart 2020 (elektriciteitsafnames 2019) voor alle toegangshouders samen kwam op 6.022.296 GSC, tegenover 6.138.716 GSC het jaar ervoor. Dit is een daling met 1,9% in lijn met de daling van het certificaatplichtige afnamevolume (het quotumpercentage bleef ongewijzigd).

1.3.2 Resultaten van de inlevering GSC van 31 maart 2020

Tabel 8 en Figuur 13 tonen de resultaten van alle voorbije inleveringen van GSC tot en met de inlevering van 31 maart 2020. Volgende gegevens zijn opgenomen in de tabel per inleveringsperiode:

- het quotumpercentage;
- het aantal GSC uitgereikt voor producties in het afnamejaar waarop de quotumplicht wordt berekend;
- het aantal GSC beschikbaar op de uiterste inleverdatum van 31 maart (GSC die eventueel al werden ingeleverd vóór deze datum zijn nog in deze cijfers inbegrepen en worden hier beschouwd als 'nog niet ingeleverd');
- het aantal in te leveren (i.e. de quotumplicht GSC) en aantal ingeleverde GSC voor de jaarlijkse quotumplicht.

Op 31 maart van het inleverjaar zijn er doorgaans ook al een deel GSC uitgereikt voor producties van datzelfde jaar beschikbaar op de markt. Deze zijn inbegrepen in de cijfers 'beschikbare GSC'.

¹⁸ Volgens artikel 7.1.10., §3/1, van het Energiedecreet wordt het op ondernemingsniveau of vestigingsniveau verschuldigde bedrag van de door financieringssteun voor hernieuwbare energie ontstane kosten beperkt tot 4% van de bruto toegevoegde waarde van de betrokken onderneming of vestiging. Voor ondernemingen of vestigingen met een elektriciteitsintensiteit van ten minste 20% wordt dit beperkt tot 0,5% van de bruto toegevoegde waarde van de betrokken onderneming of vestiging. Dit houdt in dat in afwijking van §3 van hetzelfde artikel de factor Ev wordt verminderd met 100% van de hoeveelheid elektriciteit die werd afgenomen op het afnamepunt van de betrokken onderneming of vestigingseenheid naar rato van de hoeveelheid elektriciteit die werd afgenomen op het afnamepunt gedurende de periode in het jaar n-1 waarvan de certificaatplichtige toegangshouder was (de 'supercap'). De toepassing hiervan is afhankelijk van het storten van een bijdrage in het Energiefonds in het jaar n-1. De verdere voorwaarden en de te volgen procedure om als onderneming in aanmerking te komen voor toepassing van de supercap staan beschreven in artikels 6.6.1. t.e.m. 6.6.4. en artikel 12.3.16 van het Energiebesluit.

¹⁹ Voor de gesloten distributienetten en privé-distributienetten waarop zich zowel een supercap-gerechtigde als niet-supercap-gerechtigde afname bevond, blijft de vrijstelling voor de niet-supercap-gerechtigde afname in de 'gewone' vrijstellingen voor grote afnemers zitten.

Tabel 8: Overzicht van de inleveringen van GSC

Inlevering jaar Y	Quotum%	Uitgereikte GSC jaar Y-1 ²⁰	Beschikbare GSC 31/03/Y	Quotumplicht GSC 31/03/Y	Ingeleverde GSC
31/03/2003	0,80%	150.042	199.203	313.192	115.132
31/03/2004	1,20%	291.568	393.009	409.959	198.839
31/03/2005	2,00%	545.971	800.798	850.960	650.610
31/03/2006	2,50%	968.289	1.206.073	1.061.176	1.025.450
31/03/2007	3,00%	1.428.362	1.587.945	1.269.650	1.268.311
31/03/2008	3,75%	1.644.547	2.061.134	1.589.531	1.587.575
31/03/2009	4,90%	2.010.500	2.540.586	2.077.894	2.073.043
31/03/2010	5,25%	2.704.498	3.127.689	2.073.201	2.071.968
31/03/2011	6,00%	3.078.883	4.093.577	2.474.430	2.474.121
31/03/2012	7,00%	3.880.370	5.654.751	2.757.889	2.757.859
31/03/2013	12,06%	5.381.407	8.340.165	3.799.806	3.799.796
31/03/2014	13,71%	5.727.032	10.293.465	4.320.320	4.320.307
31/03/2015	14,99%	5.650.336	12.747.339	4.527.619	4.527.609
31/03/2016	16,69%	6.581.445	15.370.143	5.048.476	5.048.466
31/03/2017	23,00%	6.247.956	14.632.455	6.884.805	6.883.717
31/03/2018	20,50%	6.289.741	11.280.727	6.057.011	6.031.410
31/03/2019	21,50%	6.566.489	10.462.953	6.138.716	6.015.880
31/03/2020	21,50%	6.284.609	10.516.352	6.022.296	5.907.976

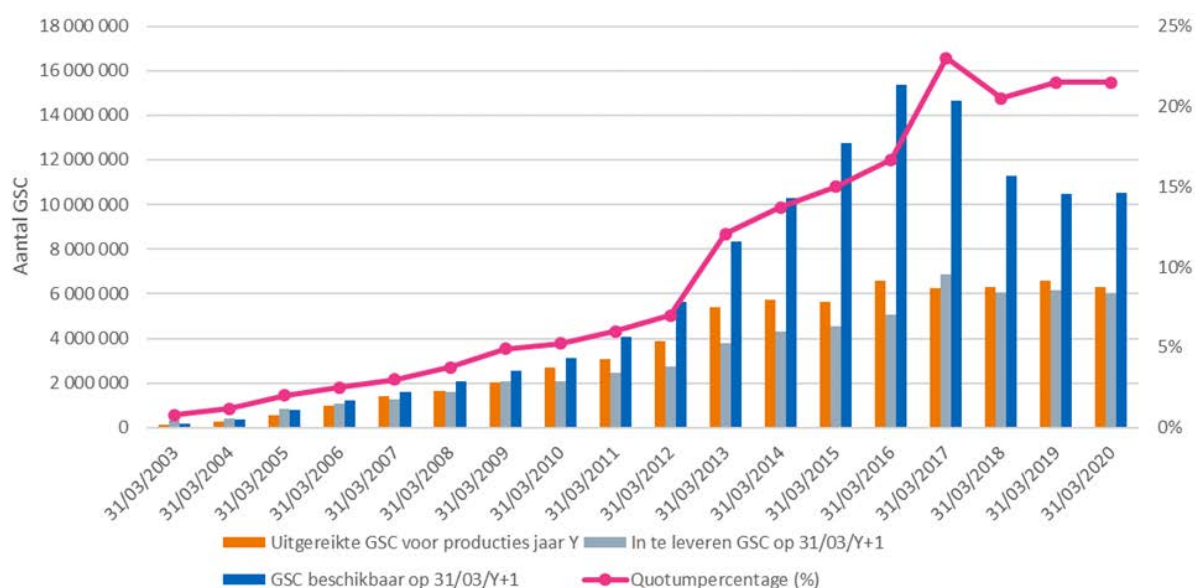
Ondanks de 702.225 GSC die middels de opkoopregeling eind 2019 uit de markt werden genomen (cf. supra), steeg het aantal beschikbare GSC lichtjes t.o.v. het jaar ervoor. Dit werd mede veroorzaakt door het in de periode april 2019-maart 2020 hoger aantal uitgereikte GSC voor vroegere productie jaren (i.e. 2018 en eerder) dan voorheen (voornamelijk voor biomassa uit land- en bosbouw), gecombineerd met het hoger aantal uitgereikte GSC tegen 31 maart voor producties in het lopende productiejaar (i.e. 2020) dan voorheen (voornamelijk voor windenergie).

Het aantal uitgereikte GSC per productiejaar ligt sinds 2009 (inlevering 31/03/2010) hoger dan de jaarlijkse quotumplicht GSC (met uitzondering van 31/03/2017 door het uitzonderlijk hoog quotumpercentage). Zonder opkoopregeling zou er dus een jaarlijkse toename zijn van het certificatenoverschot (zie paragraaf 1.4). De afwijking tussen aantal uitgereikte GSC t.o.v. aantal in te leveren GSC was het grootst voor de inleveringen in 2012 (+41%) en 2013 (+42%).

In totaal waren er in 2019 69 quotumplichtige toegangshouders geregistreerd in de toegangsregisters van de netbeheerders. Eén toegangshouder slaagde er niet in tijdig GSC in te leveren, een andere toegangshouder voldeed deels aan de quotumplicht GSC. Alle overige 67 toegangshouders voldeden wel volledig aan hun quotumplicht GSC.

²⁰ Deze cijfers kunnen nog wijzigen voor de meest recente jaren, omwille van de administratieve termijn nodig voor de berekening van het aantal uit te reiken steuncertificaten en omwille van eventuele rechtzettingen.

Figuur 13: Schematisch overzicht van de inleveringen GSC per inleverjaar

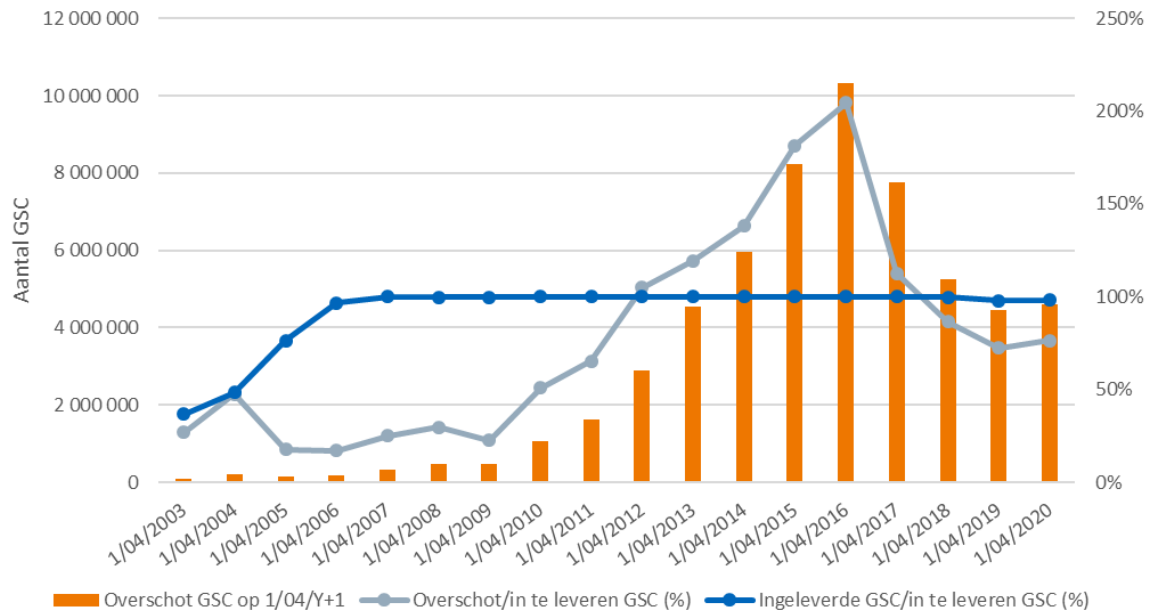
1.4 Groenestroomcertificatenoverschot

1.4.1 Volumes

Het aantal nog beschikbare GSC op 1 april 2020 om 0:00u, ná inlevering van de quotumplicht GSC, was 4.608.376 GSC of 77% van het aantal in te leveren GSC. Vorig jaar waren dit 4.447.073 GSC of 72%. Het overschot aan GSC is het voorbije jaar dus gestegen, en dit met 161.303 GSC (t.o.v. een daling met 802.244 GSC het jaar ervoor).

Figuur 14 geeft een overzicht van de evolutie van het jaarlijks certificatenoverschot. De 'overschotten' in de eerste jaren werden veroorzaakt doordat er minder GSC werden ingeleverd dan nodig om aan de quotumplicht te voldoen, ondanks nog beschikbare GSC in de markt. Pas vanaf inleveringsjaar 2007 werd voor ongeveer 100% aan de quotumplicht voldaan. Sinds vorig jaar zien we weer een daling in de mate waarin er voldoende GSC worden ingeleverd om te voldoen aan de quotumplicht (98%).

Figuur 14: Evolutie van het overschot aan GSC op de markt

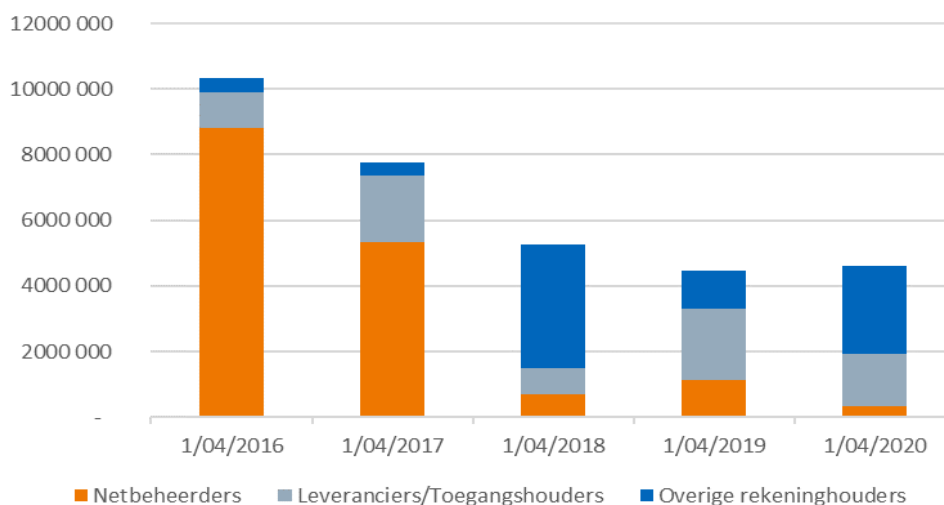

1.4.2 Portefeuilles

Het grootste deel van het GSC overschot (58% of 2,7 miljoen GSC) zat op 1 april 2020 om 0:00u in de portefeuilles van overige rekeninghouders dan de leveranciers/quotumplichtige toegangshouders of de netbeheerders. Een 1,6 miljoen GSC (35% van het overschot) zat in de portefeuilles van de leveranciers/quotumplichtige toegangshouders en goed 300k GSC (7% van het overschot) in de portefeuilles van de netbeheerders.

Figuur 15 geeft de verdeling van de GSC overschotten over de verschillende portefeuilles weer voor de vijf laatste jaren. Het gaat hier telkens om een momentopname op 1 april, 0:00u. De verdeling gebeurt op basis van de rol van de rekeninghouder in het VREG-platform²¹.

Figuur 15: Evolutie van de portefeuilles aan GSC van de netbeheerders, leveranciers/toegangshouders en andere partijen

²¹ Het gebeurt dat partijen zichzelf verkeerdelijk de rol van 'leverancier' of 'netbeheerder' toewijzen in het VREG-platform. Deze fouten werden gecorrigeerd voor de bepaling van de cijfers weergegeven in dit rapport.

Verschillende leveranciers hebben echter ook voorraden aan GSC in portefeuilles zitten die toebehoren aan een trader afdeling of andere met de leverancier gelieerde entiteit, en die als rol in het VREG-platform 'overige rekeninghouder' hebben. Wanneer we deze portefeuilles uit de volumes halen van de overige rekeninghouders en optellen bij de portefeuilles van de leveranciers/quotumplichtige toegangshouders, wijzigt de verdeling als volgt:

- 50% van het GSC-overschot in portefeuilles van leveranciers/quotumplichtige toegangshouders,
- 43% van het GSC-overschot in portefeuilles van overige rekeninghouders,
- 7% van het GSC-overschot in portefeuilles van de netbeheerders.

1.4.3 Vooruitblik inlevering 31 maart 2021

Het quotumpercentage voor de inlevering van 31 maart 2021 blijft 21,5%. Bij een gelijke elektriciteitsafname kan dus een gelijke quotumplicht GSC verwacht worden. Het is echter afwachten wat het effect van de Corona-crisis zal zijn op de totale elektriciteitsafname in 2020.

Voor een prognose over het aantal uit te reiken GSC verwijzen we naar het rapport van het Vlaams Energieagentschap.²²

Het ter beschikking stellen van financiële middelen uit het Energiefonds voor het uit de markt halen van certificaten via de opkoopregeling, om zo verder de overschotten op de markt te beperken, wordt jaarlijks beslist via ministerieel besluit. Voor 2020 werd hier nog geen beslissing over genomen.

---

²² <https://www.energiesparen.be/monitoring-en-evaluatie/rapporten>

2 Warmte-kranchcertificaten

2.1 Uitgereikte warmte-kranchcertificaten

Tabel 9 en Figuur 16 tonen het aantal door de VREG uitgereikte warmte-kranchcertificaten die aanvaardbaar zijn voor de certificatenverplichting in Vlaanderen, per technologie en per productiejaar t.e.m. 2019 (status 1 april 2020). Ook hier baseren we ons op gegevens van het VEA voor het bepalen van de volumes uit te reiken WKC.

Merk op dat de hier vermelde statistieken het aantal aanvaardbare WKC betreffen. De totale warmte-kranchbesparing is groter dan het aantal uitgereikte aanvaardbare WKC. Dit komt enerzijds doordat ook hier bandingfactoren gehanteerd worden bij het berekenen van het aantal uit te reiken WKC (voor installaties met startdatum vanaf 1 januari 2013) en anderzijds doordat er bij WKK veel meer installaties niet-aanvaardbare of helemaal geen WKC krijgen dan bij groene stroom. Zo kunnen enkel aanvaardbare WKC uitgereikt worden voor de warmte-kranchbesparing gerealiseerd door installaties die in dienst zijn genomen na 1 januari 2002, of die sinds die datum ingrijpend gewijzigd zijn, en neemt het aantal aanvaardbare WKC degressief af (en het aantal onaanvaardbare WKC dus toe) bij installaties met startdatum voor 1 januari 2013. Het aantal productie-installaties die binnen dit degressief systeem vallen, daalt echter jaarlijks en zal op termijn verdwijnen.

Tabel 9: Aantal uitgereikte aanvaardbare warmte-kranchcertificaten per technologie en per productiejaar voor de laatste 5 jaar

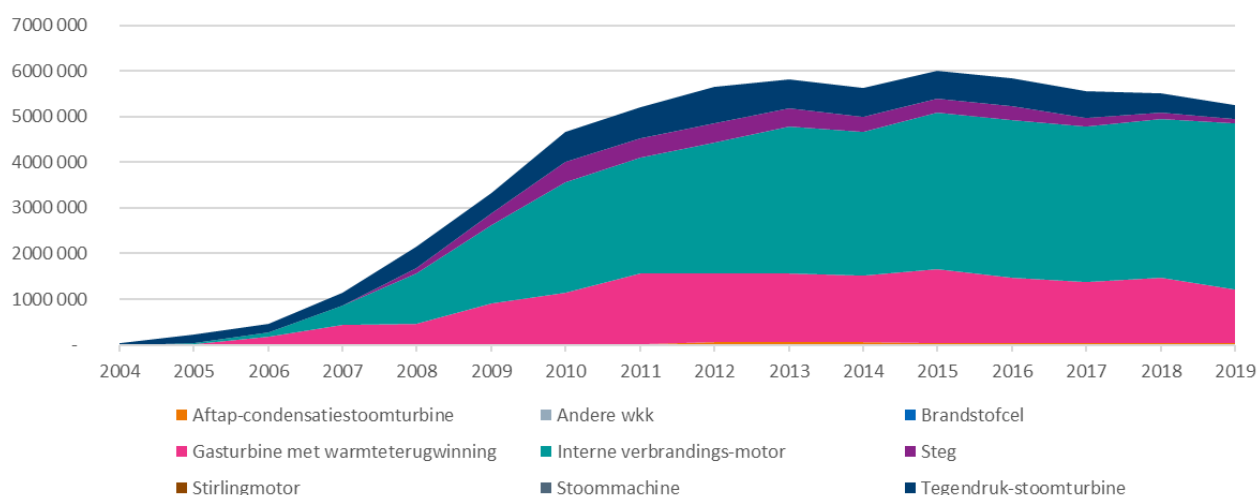
Technologie	2015	2016	2017	2018	2019	Aandeel energie-bron 2019	Aandeel energiebron sinds 2004
Aftap-condensatie-stoomturbine	47.405	36.539	38.250	32.480	33.197	0,6%	0,7%
Andere WKK	618	461	437	109		0,0%	0,0%
Brandstofcel	23	132	379	578	527	0,0%	0,0%
Gasturbine met warmte-terugwinning	1.616.597	1.437.664	1.349.578	1.428.284	1.181.397	22,4%	25,8%
Interne verbrandings-motor	3.434.248	3.452.382	3.392.016	3.494.447	3.642.216	69,2%	55,9%
Steg	307.126	294.613	193.825	138.131	85.824	1,6%	5,5%
Stirlingmotor	16	13	5	7	8	0,0%	0,0%
Tegendruk-stoomturbine	608.570	619.763	586.268	422.784	321.955	6,1%	12,1%
Totaal	6.014.603	5.841.567	5.560.758	5.516.820	5.265.124	100,0%	100,0%

Net zoals bij GSC is het voorbarig om een uitspraak te doen over de evolutie van het aantal uitgereikte WKC voor producties in 2019. Door de grote complexiteit en de veelheid aan data die nodig zijn voor het berekenen van het aantal uit te reiken WKC (vb. data over warmtegebruik), vraagt het tijd om alle data te verzamelen en de uit de berekeningen volgende volumes aan WKC uit te reiken. Zo werden er sinds het vorige Certificatenmarktrapport nog 356.631 WKC uitgereikt voor 2018 producties (6% van het totaal aantal uitgereikte WKC voor 2018) en 190.952 WKC voor

2017 producties (3% van het totaal). In nominale cijfers waren de grootste stijgingen bij gasturbines met warmteterugwinning (+381.342 WKC) en interne verbrandingsmotoren (+149.365 WKC) te zien.

Voor verschillende technologieën gaat het aantal uitgereikte WKC in dalende lijn over de jaren heen. Dit komt onder andere door de degressiviteit bij bepaling van het aantal uit te reiken aanvaardbare WKC bij installaties met startdatum voor 1 januari 2013. Enkel voor brandstofcellen is er een duidelijk stijgende trend, hoewel het hier kleine volumes WKC betreft. Voor interne verbrandingsmotoren werden de voorbije twee jaar weer meer WKC uitgereikt.

Figuur 16: Aantal uitgereikte aanvaardbare warmte-krachtcertificaten per technologie en per productiejaar

2.2 Handel in warmte-krachtcertificaten

2.2.1 Bilaterale handel in warmte-krachtcertificaten

Net zoals het geval is voor GSC, moeten de toegangshouders, geregistreerd op een elektriciteitsafnamepunt in het Vlaamse Gewest (uitgezonderd de netbeheerders), elk jaar een aantal WKC inleveren voor hun certificatenverplichting (de "quotumplicht WKC", zie verder in paragraaf 2.3). De handelsjaren en uiterste datum voor inlevering van de quotumplicht WKC zijn gelijk aan deze voor GSC. Een quotumplichtige toegangshouder kan WKC verkrijgen door zelf elektriciteit op basis van kwalitatieve warmte-krachtkoppeling te produceren of door WKC aan te kopen in de markt.

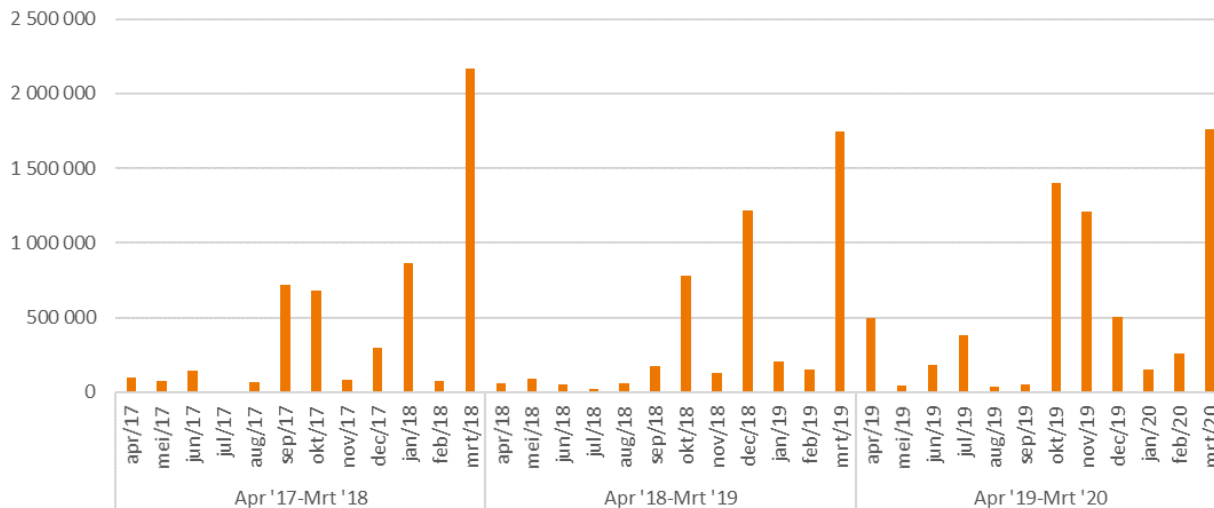
De prijsgrenzen²³ die bij WKC gehanteerd worden voor het bepalen of een transactie al dan niet mee wordt opgenomen in de statistieken zijn verschillend van deze voor GSC. Verder gelden dezelfde redeneringen. De verkoop van WKC aan de netbeheerders tegen minimumsteun wordt besproken in paragraaf 2.2.2, de inlevering van WKC door de netbeheerders bij de VREG in het teken van de opkoopregeling van de Vlaamse Overheid wordt besproken in paragraaf 2.2.3.4.

²³ Gebruikte grenzen ter bepaling of een transactie van WKC al dan niet wordt opgenomen in de statistieken: Statistieken vanaf november 2016: ondergrens 9 euro en bovengrens 51 euro.

2.2.1.1 Aantal bilateraal verhandelde warmte-kranchcertificaten

In Figuur 17 wordt het aantal bilateraal verhandelde warmte-kranchcertificaten per maand getoond voor de voorbije drie handelsperiodes (april 2017 t.e.m. maart 2020).

Figuur 17: Aantal bilateraal verhandelde warmte-kranchcertificaten per maand vanaf april 2017

Het totaal aantal verhandelde warmte-kranchcertificaten in deze handelsperiode was 6.472.602 WKC, of een stijging met maar liefst 39% t.o.v. de vorige handelsperiode, te wijten aan de sterke stijging van het aantal WKC verkocht door de netbeheerders (zie paragraaf 2.2.3). De pieken in aantal verhandelde WKC in oktober, november en maart zijn samen goed voor 68% van het totaal verhandeld volume aan WKC. Deze pieken komen overeen met de veilingen van WKC door de netbeheerders. In maart 2020 werden er zoals gewoonlijk ook veel WKC verhandeld tussen andere marktpartijen en tussen rekeningen behorende tot dezelfde industriële groep.

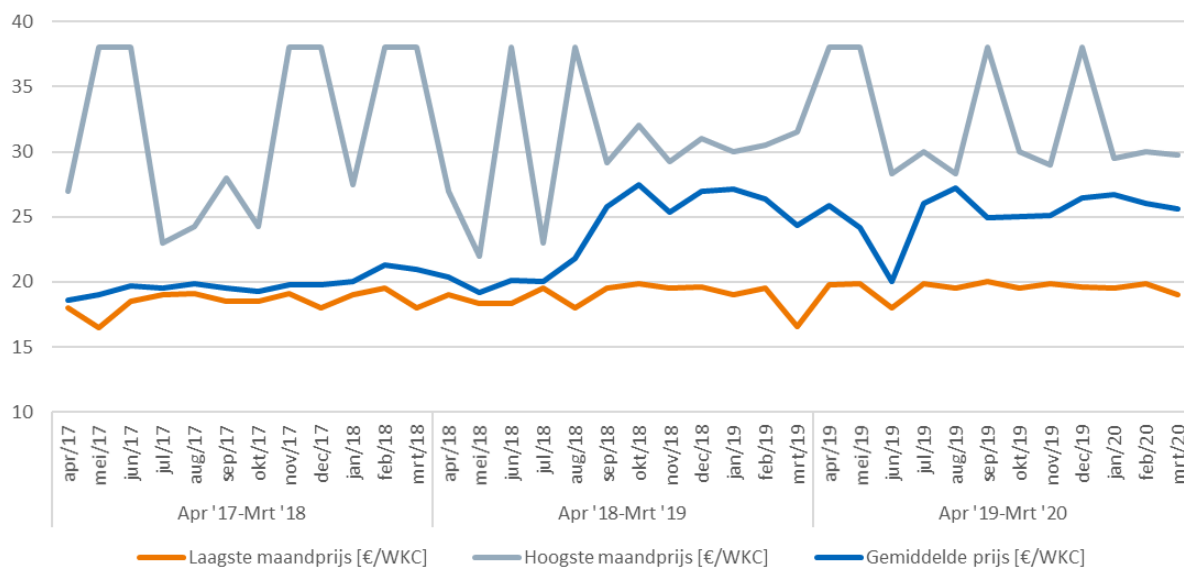
Doordat er nog steeds grote volumes aan WKC aan de netbeheerders worden overgedragen aan minimumsteun door producenten (zie paragraaf 2.2.2), blijft de impact van de verkopen van steuncertificaten door de netbeheerders op de markt zeer groot. Voor de handelsperiode april 2019-maart 2020 vertegenwoordigen deze verkopen 71% van het vermeld volume aan bilateraal verhandelde WKC t.o.v. respectievelijk 46% en 58% in de twee vorige periodes.

Van de overige 1,9 miljoen bilateraal verhandelde WKC aan een transactieprijs binnen de vastgelegde prijsgrenzen en waarbij geen netbeheerder betrokken was, werden naar schatting zo'n 35% verhandeld tussen partijen van eenzelfde industriële groep. Aangezien niet altijd eenduidig te bepalen is welke partijen tot eenzelfde groep kunnen gerekend worden en dus welke transacties hier al dan niet onder vallen, gaat het hier enkel om een inschatting.

2.2.1.2 Transactiepreizen warmte-kranchcertificaten

Figuur 18 toont de gewogen gemiddelde bilaterale transactiepreizen per WKC per maand voor de drie meest recente handelsperiodes, alsook de geregistreerde laagste en hoogste transactiepreizen per GSC per maand. Hierin zijn zowel transacties die deel uitmaken van langetermijncontracten als 'spot deals' inbegrepen.

Figuur 18: Gewogen gemiddelde, laagste en hoogste transactieprijs per WKC per maand, vanaf april 2017 t.e.m. maart 2020

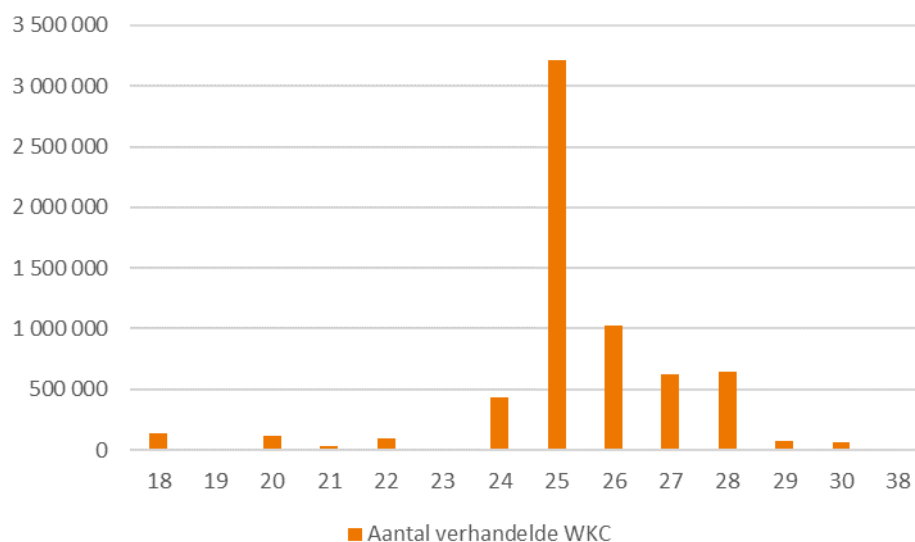
De gewogen gemiddelde transactieprijs voor de handelsperiode april 2019-maart 2020 was €25,36/WKC, wat een lichte daling is t.o.v. vorig jaar (€25,55/WKC). We zien hier eenzelfde evolutie als bij GSC. De gewogen gemiddelde transactieprijs voor WKC stabiliseerde ook hier na de sterke stijging in de tweede helft van 2018, maar bleef toch hoger dan de gewogen gemiddelde transactieprijs in de periode voor die sterke stijging. Het lage cijfer van juni 2019 werd veroorzaakt door een groot volume verhandelde WKC binnen een industriële groep in een verder zeer rustige maand op de bilaterale markt. Intragroep transacties hebben een grotere impact op de gewogen gemiddelde transactieprijs in de WKC-markt dan bij GSC.

- Gewogen gemiddelde transactieprijs per WKC = €25,36
- Gewogen gemiddelde transactieprijs verkopen door netbeheerders = €25,24
- Gewogen gemiddelde transactieprijs overige bilaterale handel = €25,66 (spot, lange termijn contracten en intragroep-transacties)
  - Gewogen gemiddelde transactieprijs excl. intragroep-transacties (inschatting) = €26,34
  - Gewogen gemiddelde transactieprijs intragroep-transacties (inschatting) = €24,36

De laagste transactieprijs in de handelsperiode april 2019-maart 2020 was €18,00/WKC en de hoogste transactieprijs €38,00/WKC (enkel kijkend naar transacties binnen de vastgelegde prijsgrenzen).

Figuur 19: Price spread transactieprijs verhandelde WKC in periode april 2019 t.e.m. maart 2020 (€/WKC (afgerond))

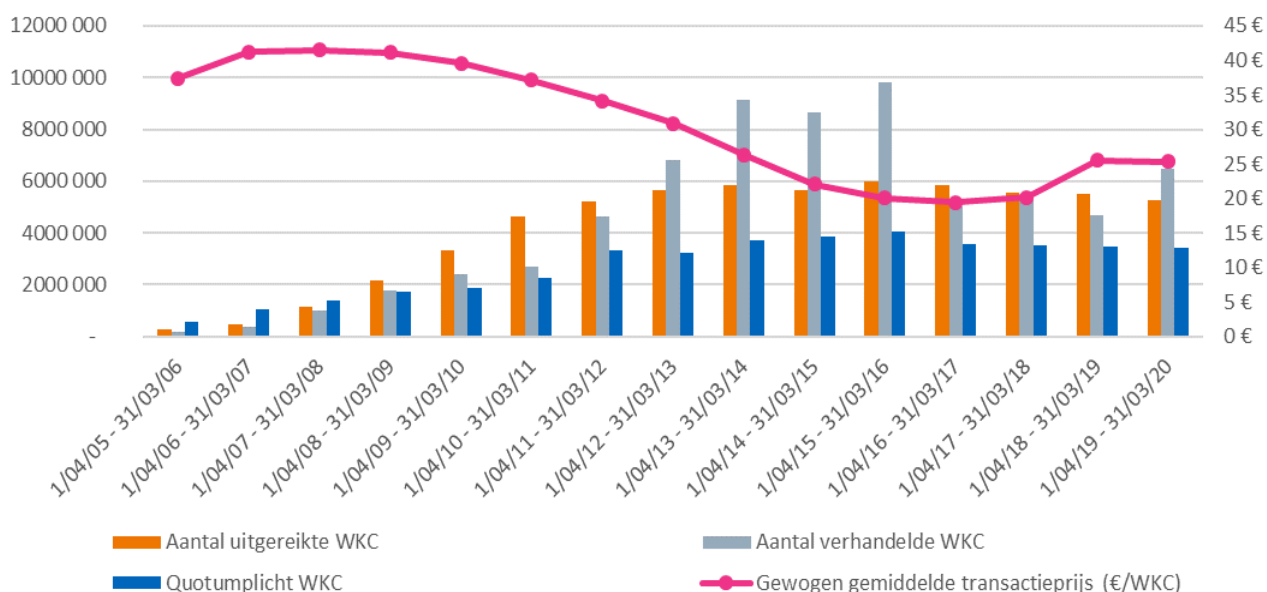

De piek in de price spread van het aantal bilateraal verhandelde WKC ligt rond €25/WKC (50% van het verhandeld volume), wat €3/WKC lager is dan in de vorige handelsperiode. De price spread is versmald t.o.v. vorig jaar, met 92% van het totaal verhandeld volume aan WKC aan een eenheidsprijs tussen €24-€28/WKC.

In Figuur 20 tenslotte is, vanaf de opstart van het WKC steuncertificatensysteem in 2005, de evolutie weergegeven van:

- het aantal uitgereikte WKC per productiejaar (jaar Y);
- het aantal bilateraal verhandelde WKC per handelsperiode (april jaar Y t.e.m. maart jaar Y+1);
- de gewogen gemiddelde transactieprijs per WKC per handelsperiode;
- de jaarlijkse quotumplicht WKC (31 maart jaar Y+1) (zie paragraaf 2.3).

Figuur 20: Aantal uitgereikte, verhandelde en in te leveren WKC en gewogen gemiddelde transactieprijs per handelsperiode

Nadat gedurende drie opeenvolgende handelsperiodes het aantal bilateraal verhandelde WKC lager was dan het aantal uitgereikte WKC, is dit niet meer het geval in de laatste handelsperiode. Het aantal verhandelde WKC blijft ook een stuk hoger dan de quotumplicht WKC. Deze cijfers zijn echter inclusief de intragroep-transacties, die een enigszins overschat beeld geven van de marktactiviteit.

De gewogen gemiddelde transactieprijs voor WKC is de voorbije twee handelsperiodes gestabiliseerd rond €25. Het is echter afwachten of dit niveau behouden blijft, aangezien dit nog ruim onder de niveaus van de minimumsteun WKC ligt (€27 en €31). Anderzijds is er echter niet meteen een drijfveer voor stijgende marktprijzen gezien het ruime marktoverschot aan WKC (zie paragraaf 2.4).

Tenslotte geven we een overzicht van de meermaals gewijzigde boetewaarde²⁴, de referentie voor de prijszetting in de markt:

- 45 euro per ontbrekend WKC tot en met 31 maart 2012
- 41 euro per ontbrekend WKC tot en met 31 maart 2015
- 38 euro per ontbrekend WKC na 31 maart 2015

2.2.2 Overdracht van warmte-kranchcertificaten aan de netbeheerders aan minimumsteun

Net zoals voor GSC is er in Artikel 7.1.7. van het Energiedecreet ook een systeem van minimumsteun beschreven voor WKC.

In januari 2011 werden voor het eerst WKC overgedragen aan netbeheerders aan de wettelijke minimumsteun van €27/WKC. Voor installaties met startdatum vanaf 1 januari 2012 bedraagt de minimumsteun €31/WKC. Sinds juni 2012 vinden ook overdrachten aan deze minimumsteun plaats. Volgens artikel 7.1.7., §3 van het Energiedecreet is de minimumsteun voor kwalitatieve warmte-krachtinstallaties die aangesloten zijn op het transmissienet of voor installaties in eilandwerking, en met startdatum van voor 1 januari 2013, gelijk aan €18/WKC en dit voor WKC toegekend vanaf 1 juli 2013. In september 2015 werd voor de eerste keer een volume van 50 WKC overgedragen aan de netbeheerder aan deze minimumsteun. Voorlopig werden nog geen andere transacties aan minimumsteun €18 waargenomen.

Tijdens de voorbije handelsperiode werden 5.599.349 WKC overgedragen aan de netbeheerders. Nadat dit volume enkele jaren op rij afnam, steeg dit tijdens de laatste handelsperiode sterk (+31%) en komt hiermee weer in de buurt van wat er in de periode april 2016-maart 2017 werd overgedragen.

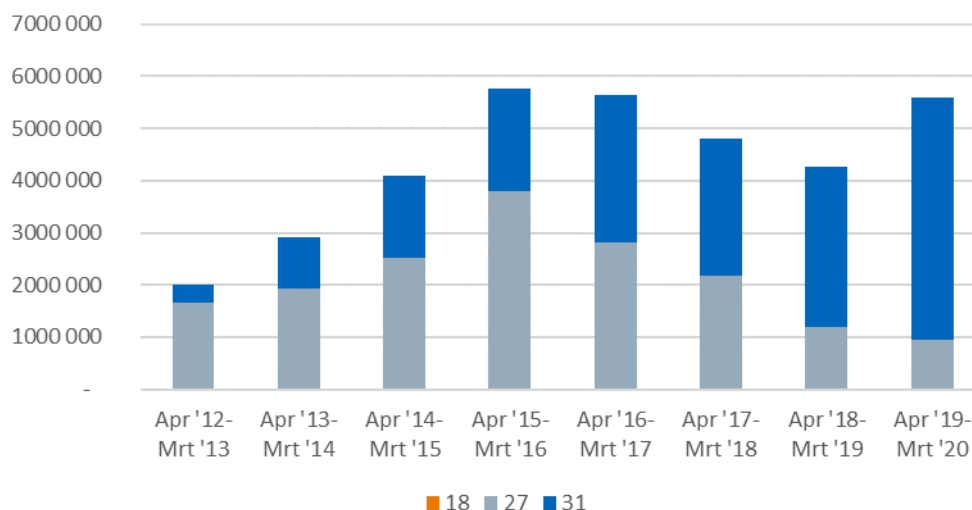
Tabel 10: Aantal overgedragen WKC aan de netbeheerders aan gegarandeerde minimumsteun tijdens de vijf laatste handelsperiodes

Handelsperiode	€18	€27	€31	Totaal
April 2015-Maart 2016	50	3.802.933	1.961.044	5.764.027
April 2016-Maart 2017		2.817.332	2.816.419	5.633.751
April 2017-Maart 2018		2.185.345	2.616.422	4.801.767
April 2018-Maart 2019		1.192.250	3.070.465	4.262.715
April 2019-Maart 2020		952.851	4.646.498	5.599.349

²⁴ De administratieve boete opgelegd per ontbrekend WKC t.o.v. het aantal in te leveren WKC door toegangshouders (zie paragraaf 2.3), zoals bepaald in art. 13.3.5 van het Energiedecreet.

Van het totaal volume aan de netbeheerders aan minimumsteun overgedragen WKC in de laatste handelsperiode werd 83% overgedragen aan €31/WKC en 17% aan €27/WKC. Figuur 21 geeft de cijfers uit bovenstaande tabel grafisch weer per handelsperiode, gestapeld volgens niveau van minimumsteun.

Figuur 21: Aantal overgedragen WKC aan de netbeheerders aan gegarandeerde minimumsteun, gestapeld per minimumsteun

In Tabel 11 vergelijken we voor de vijf laatste periodes het aantal aan minimumsteun overgedragen WKC per handelsperiode met het aantal uitgereikte WKC voor de productieperiode die hier grotendeels mee overlapt. Voorbeeld: WKC verkocht tijdens de handelsperiode april 2019-maart 2020 t.o.v. WKC uitgereikt voor productiejaar 2019.

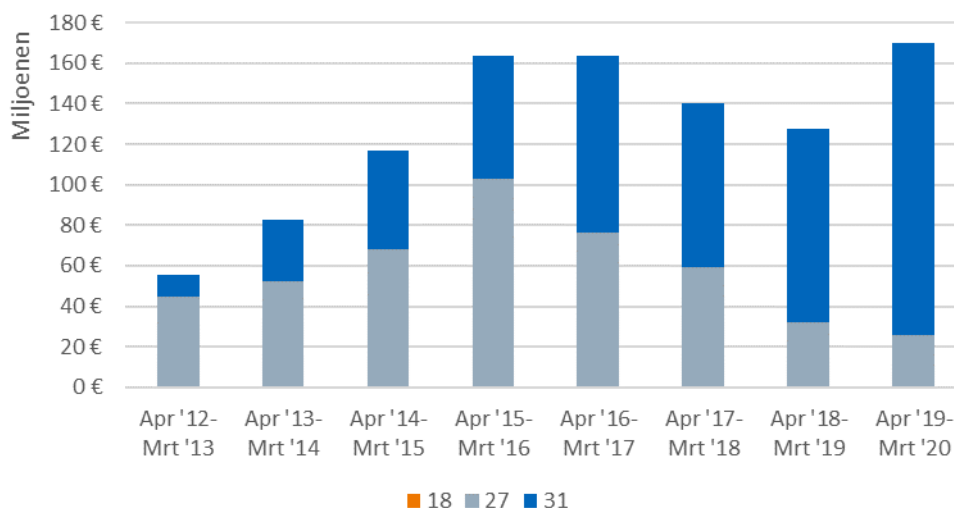
Tabel 11: Aantal uitgereikte en aantal aan minimumsteun overgedragen WKC

	2015	2016	2017	2018	2019
Aantal uitgereikte, aanvaardbare WKC per productiejaar	6.014.603	5.841.567	5.560.758	5.516.820	5.265.124
Aantal WKC overgedragen aan minimumsteun	5.764.027	5.633.751	4.801.767	4.262.715	5.599.349
% WKC minimumsteun t.o.v. uitgereikt	96%	96%	86%	77%	106%

Waar het aantal aan de netbeheerders aan minimumsteun overgedragen WKC t.o.v. het aantal uitgereikte WKC de voorbije twee jaar was gedaald, is de verhouding voor de laatste periode weer gestegen. Er werden van april 2019 t.e.m. maart 2020 zelfs meer WKC verkocht aan minimumsteun dan er werden uitgereikt voor producties in 2019. Dit komt doordat er ook nog WKC werden uitgereikt voor eerdere productiejaar (cf. supra) en doordat een producent steuncertificaten niet onmiddellijk na uitreiking hoeft te verkopen. Hij kan ervoor kiezen eerst nog andere verkoopmogelijkheden op de markt te zoeken. Een steuncertifcaat blijft tien jaar geldig. Hierdoor zitten er in het aantal in de periode april 2019-maart 2020 aan minimumsteun overgedragen WKC ook WKC die werden uitgereikt voor eerdere productiejaar dan 2019. Gezien er nog WKC zullen uitgereikt worden voor producties in 2019 na april 2020, zal het percentage voor 2019 nog wel dalen.

In Figuur 22 is te zien wat de overdrachten van WKC tegen minimumsteun aan de netbeheerders voorstellen in euro, gestapeld per niveau van minimumsteun. Het gaat hier om de bedragen uitgegeven door alle netbeheerders samen op jaarbasis. In totaal komt dit voor de laatste handelsperiode neer op 170M euro.

Figuur 22: Bedragen uitbetaald door de netbeheerders voor aan minimumsteun overgedragen WKC in euro, gestapeld per niveau van minimumsteun

2.2.3 Verkoop warmte-krachts certificaten door de netbeheerders

Overeenkomstig Artikel 7.1.7, §2 van het Energiedecreet hebben de netbeheerders de verplichting om WKC die hen aangeboden worden in ruil voor de wettelijk vastgelegde minimumsteun (zie vorige paragraaf) minstens één keer per jaar terug op de markt aan te bieden. Dit moet gebeuren met als doel (een deel van) de kosten van deze opkoopplicht te recupereren.

Deze verkopen van WKC door de netbeheerders zaten al inbegrepen in de cijfers van paragraaf 2.2.1 over 'Bilaterale handel in WKC'. We filteren ze hier uit de totale cijfers en lichten ze verder toe in het kader van onze controle op de transparantie en regulariteit van de verkoop van steuncertificaten door de netbeheerders.

Bovenop deze verkopen door de netbeheerders op de commerciële markt, werden er door de DNBs in december 2019 in het teken van de opkoopregeling voor het derde jaar op rij WKC ingeleverd bij de VREG. Zij kregen hiervoor een vergoeding van het Vlaams Energieagentschap met middelen uit het Energiefonds. Deze volumes aan ingeleverde WKC zitten niet in de cijfers over de bilaterale handel in WKC en worden apart besproken in paragraaf 2.2.3.4.

2.2.3.1 Aantal door de netbeheerders verkochte warmte-krachts certificaten op de commerciële markt

Tabel 12 geeft een overzicht van het aantal door de netbeheerders verkochte WKC per handelsperiode voor de vijf laatste handelsperiodes. Net als bij GSC wordt gekeken naar de transactiedatum (uitvoeringsdatum) waarop de steuncertificaten in het VREG-platform werden getransfereerd van de netbeheerder naar de koper. Dit betekent dat de in dit rapport weergegeven volumes verkochte WKC niet altijd overeenkomen met de volumes die in de periode april 2019-maart 2020 werden toegewezen aan een koper. Aangezien netbeheerders doorgaans pas de steuncertificaten transfereren na ontvangst van de betaling door de koper, zijn er in de periode april 2019-maart 2020 ook transacties geregistreerd volgend uit veilingen of

verkoopovereenkomsten van vóór april 2019 en zijn er WKC die werden verkocht via een veiling in de periode april 2019-maart 2020 pas na maart 2020 getransfereerd naar de koper.

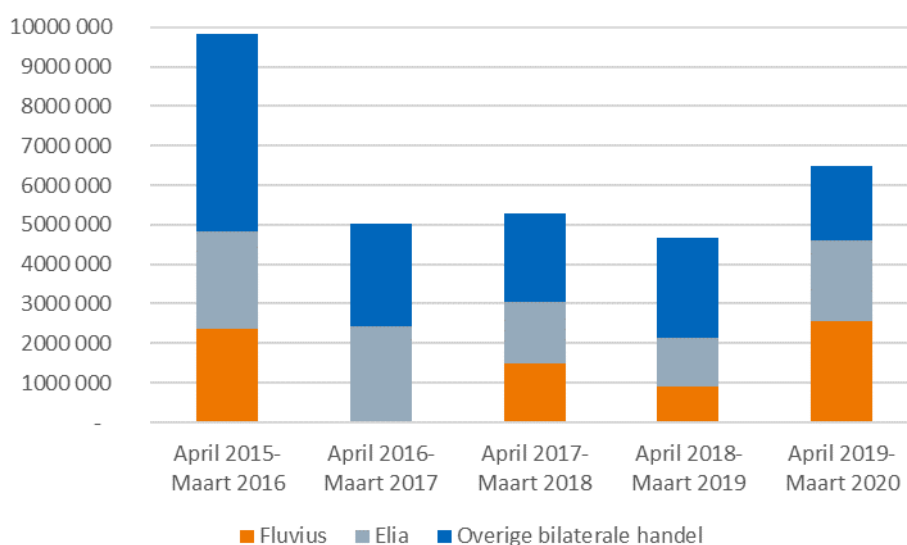
Tabel 12: Aantal door de netbeheerders verkochte WKC

Handelsperiode	Fluvius	Elia	Totaal
April 2015-Maart 2016	2.380.075	2.443.862	4.823.937
April 2016-Maart 2017	44.025	2.402.343	2.446.368
April 2017-Maart 2018	1.503.452	1.548.252	3.051.704
April 2018-Maart 2019	893.283	1.254.038	2.147.321
April 2019-Maart 2020	2.558.407	2.057.367	4.615.774

Het aantal door de netbeheerders verkochte WKC in de periode april 2019-maart 2020 is meer dan verdubbeld t.o.v. de vorige handelsperiodes. Net als bij GSC zijn de oorzaken hiervoor te vinden in de stijging van het aantal WKC overgedragen aan de netbeheerders aan minimumsteun, in combinatie met het terug op de markt brengen van de volledige portefeuilles aan WKC door de netbeheerders en de transacties van WKC die werden verkocht via een veiling van voor april 2019.

In Figuur 23 zijn de verkopen van WKC door de netbeheerders afgebeeld als fractie van de totale volumes bilateraal verhandelde WKC.

Figuur 23: Aantal door de netbeheerders verkochte WKC in de totale aantallen bilateraal verhandelde WKC, per handelsperiode

Van alle bilateraal verhandelde WKC in de periode april 2019-maart 2020 werden 71% verkocht door een netbeheerder, in vergelijking met 46% in de vorige handelsperiode. Wanneer bovendien rekening wordt gehouden met het feit dat naar schatting 35% van de overige bilateraal verhandelde WKC werd getransfereerd tussen rekeningen van partijen van eenzelfde industriële groep (cf. supra) en steuncertificaten ook meermaals kunnen verhandeld worden en zo meermaals in de statistieken van de overige bilaterale handel komen, is het duidelijk dat het grootste deel van het aanbod aan WKC in de markt bij de netbeheerders zit.

Tabel 13 geeft een overzicht van het aantal verschillende kopers dat WKC aankocht bij de netbeheerders. Een aantal van hen kocht steuncertificaten bij beide partijen, waardoor de totalen lager zijn dan de som van de individuele aantallen.

Tabel 13: Aantal kopers van WKC van de netbeheerders

Handelsperiode	Fluvius	Elia	Totaal
April 2015-Maart 2016	2	19	19
April 2016-Maart 2017	5	15	17
April 2017-Maart 2018	9	18	19
April 2018-Maart 2019	13	24	26
April 2019-Maart 2020	25	25	30

2.2.3.2 Gemiddelde prijs door de netbeheerders verkochte warmte-krachtcertificaten op de commerciële markt

Tabel 14 vergelijkt de gewogen gemiddelde transactieprijs van WKC verkocht door de netbeheerders met de gewogen gemiddelde transactieprijs van alle andere bilaterale verkopen van WKC, en dit voor de laatste vijf handelsperiodes. De prijzen van de door de netbeheerders verkochte WKC lagen in de laatste handelsperiode tussen €22/WKC en €29/WKC (in de vorige handelsperiode was dit €22-€32/WKC).

Tabel 14: Gewogen gemiddelde transactieprijs WKC, opgesplitst in verkopen door netbeheerders en verkopen door andere marktpartijen

Handelsperiode	Gewogen gemiddelde transactieprijs/WKC		
	Verkopen door netbeheerders	Andere bilaterale transacties	Verschil
April 2015-Maart 2016	€18,59	€21,42	-13,22%
April 2016-Maart 2017	€17,69	€22,15	-20,14%
April 2017-Maart 2018	€20,21	€20,14	+0,34%
April 2018-Maart 2019	€26,65	€24,61	+8,28%
April 2019-Maart 2020	€25,24	€25,66	-1,64%

Net als bij GSC lag de gewogen gemiddelde prijs die de netbeheerders kregen voor de verkoop van WKC weer wat lager dan de gewogen gemiddelde transactieprijs bij transacties waar de verkopende partij geen netbeheerder was (vb. producent, trader of andere marktpartij). Het verschil is echter heel klein. Nog meer dan bij GSC hebben de verkopen door de netbeheerders door hun omvang een belangrijke invloed op de gemiddelde transactiepreisen voor WKC in de markt.

2.2.3.3 Beoordeling van de verkoop van steuncertificaten door de netbeheerders op de commerciële markt

De analyse uit paragraaf 1.2.3.3 kan grotendeels doorgetrokken worden naar deze paragraaf. Hieronder worden enkel de cijfers voor WKC verder besproken.

2.2.3.3.1 Veilingen

In totaal werden bij de veilingen georganiseerd door de netbeheerders in de periode april 2019-maart 2020 4,3 miljoen WKC te koop aangeboden, vergeleken met 2,5 miljoen WKC in de periode april 2018-maart 2019.

Het totaal aan ontvangen biedingen was goed voor 203% van het aan de markt aangeboden volume aan WKC, t.o.v. 298% tijdens de vorige handelsperiode. Alle aangeboden WKC werden ook verkocht.

Voor verdere analyse en conclusies verwijzen we naar paragraaf 1.2.3.3.1.

2.2.3.3.2 Verkopen buiten de veilingen

Naast de veilingen werden er ook WKC verkocht via de raamovereenkomsten met het Vlaams Energiebedrijf en de tenderovereenkomst met ACT Commodities.

Voor verdere analyse en conclusies verwijzen we naar paragraaf 1.2.3.3.2.

2.2.3.4 Opkoopregeling

Met de middelen uit het Energiefonds die beschikbaar werden gesteld via het Ministerieel besluit van 6 december 2019 werden er in december 2019 voor de derde maal WKC ingeleverd bij de VREG door de DNBs. De volumes WKC die werden ingeleverd om aanspraak te kunnen maken op de vergoeding, zijn weergegeven in Tabel 15 volgens jaar van inlevering.

Tabel 15: Aantal WKC ingeleverd door de DNBs bij de VREG in het kader van de opkoopregeling

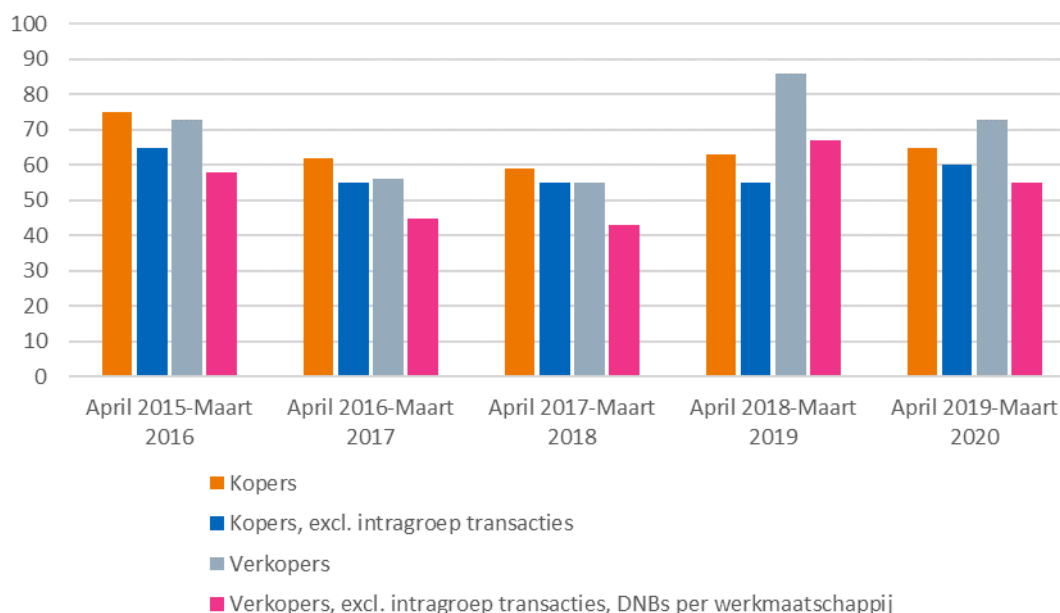
Aantal WKC	
2017	11.102.706
2018	1.942.390
2019	1.142.741

Eenmaal ingeleverd verliezen deze WKC elke waarde voor verder gebruik. Het effect hiervan op het warmte-krachtcertificatenoverschot is te zien in paragraaf 2.4.

2.2.4 Concentratie warmte-krachtcertificatenmarkt

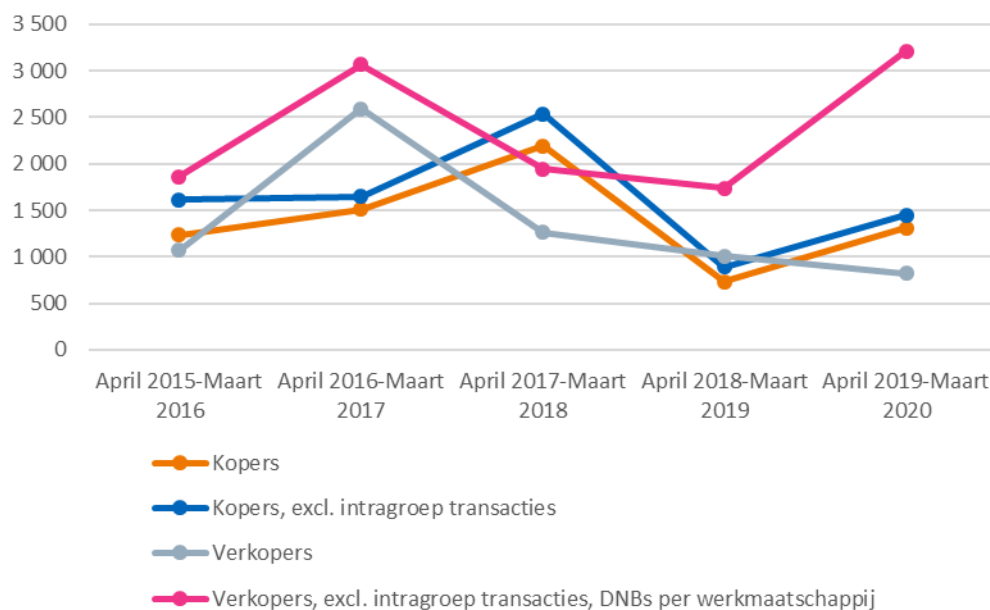
Figuur 24 geeft het aantal kopers en verkopers weer in de totale bilaterale WKC markt (inclusief verkopen door de netbeheerders), en dit voor de vijf laatste handelsperiodes (april 2015-maart 2020). Zoals bij GSC werden ook hier de cijfers waarbij de intragroep-transacties werden weggelaten en waarbij de verkopen door de DNBs werden samengevoegd tot de werkmaatschappijen, ter vergelijking toegevoegd in Figuren 24 en 25.

Figuur 24: Aantal kopers en verkopers van WKC in de vijf laatste handelsperiodes

Om de marktaandeelen van de verschillende spelers en de concentratiegraad in kaart te brengen, werden de Herfindahl-Hirschman indices (HHI) berekend.

Figuur 25: HHI-index van de WKC markt voor de vijf laatste handelsperiodes

Wanneer we de intragroep transacties weglaten en de DNBs samenvoegen tot één werkmaatschappij, zien we een nog sterker geconcentreerde markt aan aanbodzijde dan bij GSC. Het volume WKC verkocht door de netbeheerders was in de laatste handelsperiode dan ook zeer sterk gestegen t.o.v. de vorige handelsperiode. De impact van de intragroep-transacties op de concentratie van de WKC-markt aan de kant van de kopers is ook hier klein, net als bij GSC het geval was.

2.3 Inlevering warmte-kranchcertificaten voor de certificatenverplichting op 31 maart 2020

2.3.1 Berekening van het aantal in te leveren warmte-kranchcertificaten

Net zoals het geval is voor GSC, zijn de toegangshouders in het Vlaamse Gewest ook verplicht om uiterlijk op 31 maart bij de VREG een aantal WKC in te leveren, berekend op basis van de elektriciteit afgenomen in het vorige kalenderjaar, de quotumplicht WKC (zie artikel 7.1.11 van het Energiedecreet). Conform het decreet bedroeg het quotumpercentage voor de indiening van 31 maart 2019 11,2%. Dit percentage is niet gewijzigd t.o.v. de vorige jaren.

Ook bij WKC is een deel van de totale elektriciteitsafname op het distributie- en transmissienet in Vlaanderen vrijgesteld van de quotumplicht WKC. Er bestaat echter geen supercap voor elektro-intensieve ondernemingen voor WKC:

1. Leveringen door netbeheerders (288.973 MWh, cf. GSC);
2. Vrijgestelde afnames door grote afnemers²⁵ (10.138.432 MWh, 6,3% minder dan in 2018).

²⁵ De vrijgestelde afnames voor:

(1) afnames tussen 1 en 20 GWh én een NACE code 05 t/m 33 (industrie en winning van delfstoffen), 46391, 52100

De vrijstellingen voor grote afnemers daalden dus sterker dan wat kon verwacht worden o.b.v. de gedaalde totale elektriciteitsafname in Vlaanderen (-3,3%). De afnames op het Elia-net, waar de grootste afnames (en dus ook de grootste vrijstellingen) zich bevinden, daalden dan ook sterker dan deze op het distributienet. De totale hoeveelheid afgenomen elektriciteit waarop de quotumplicht WKC werd berekend, bedroeg bijgevolg 30.519.010 MWh. Dit is 2,3% lager dan vorig jaar.

De quotumplicht WKC van 31 maart 2020 (electriciteitsafnames 2019) voor alle toegangshouders samen kwam op 3.418.092 WKC, tegenover 3.498.913 WKC het jaar ervoor. Dit is een daling met 2,3% t.o.v. vorig jaar, resulterend uit de daling van de certificaatplichtige afname.

2.3.2 Resultaten van de inlevering WKC van 31 maart 2020

Tabel 16 en Figuur 26 tonen de resultaten van alle voorbije inleveringen van WKC tot en met de inlevering van 31 maart 2020. Volgende gegevens zijn opgenomen in de tabel per inleveringsperiode:

- het quotumpercentage;
- het aantal WKC uitgereikt voor producties in het afnamejaar waarop de quotumplicht wordt berekend;
- het aantal WKC beschikbaar op de uiterste inleverdatum van 31 maart (WKC die eventueel al werden ingeleverd vóór deze datum zijn nog in deze cijfers inbegrepen en worden hier beschouwd als ‘nog niet ingeleverd’);
- het aantal in te leveren (i.e. de quotumplicht WKC) en aantal ingeleverde WKC voor de jaarlijkse quotumplicht.

Tabel 16: Overzicht van de inleveringen van WKC

Inlevering jaar Y	Quotum%	Uitgereikte WKC jaar Y-1 ²⁶	Beschikbare WKC 31/03/Y	Quotumplicht WKC 31/03/Y	Ingeleverde WKC
31/03/2006	1,19%	260.865	316.293	575.209	246.196
31/03/2007	2,16%	459.582	601.964	1.032.004	566.191
31/03/2008	2,96%	1.134.177	1.242.698	1.393.948	1.040.753
31/03/2009	3,73%	2.149.405	2.634.501	1.750.076	1.749.410
31/03/2010	4,39%	3.336.088	4.145.756	1.889.821	1.889.705
31/03/2011	4,90%	4.656.555	6.789.681	2.252.388	2.252.394
31/03/2012	7,60%	5.210.256	9.366.744	3.327.789	3.327.789
31/03/2013	8,60%	5.651.203	12.221.594	3.218.178	3.218.178
31/03/2014	9,80%	5.827.510	14.712.882	3.703.679	3.703.678
31/03/2015	10,50%	5.632.129	16.751.937	3.841.478	3.841.478
31/03/2016	11,20%	6.014.603	18.511.250	4.077.938	4.077.939
31/03/2017	11,20%	5.841.567	20.205.664	3.561.354	3.560.830
31/03/2018	11,20%	5.560.758	10.729.518	3.527.014	3.526.733
31/03/2019	11,20%	5.516.820	10.779.406	3.498.913	3.493.542
31/03/2020	11,20%	5.265.124	12.212.270	3.418.092	3.418.092

of 52241,

(2) afnames groter dan 20 GWh,

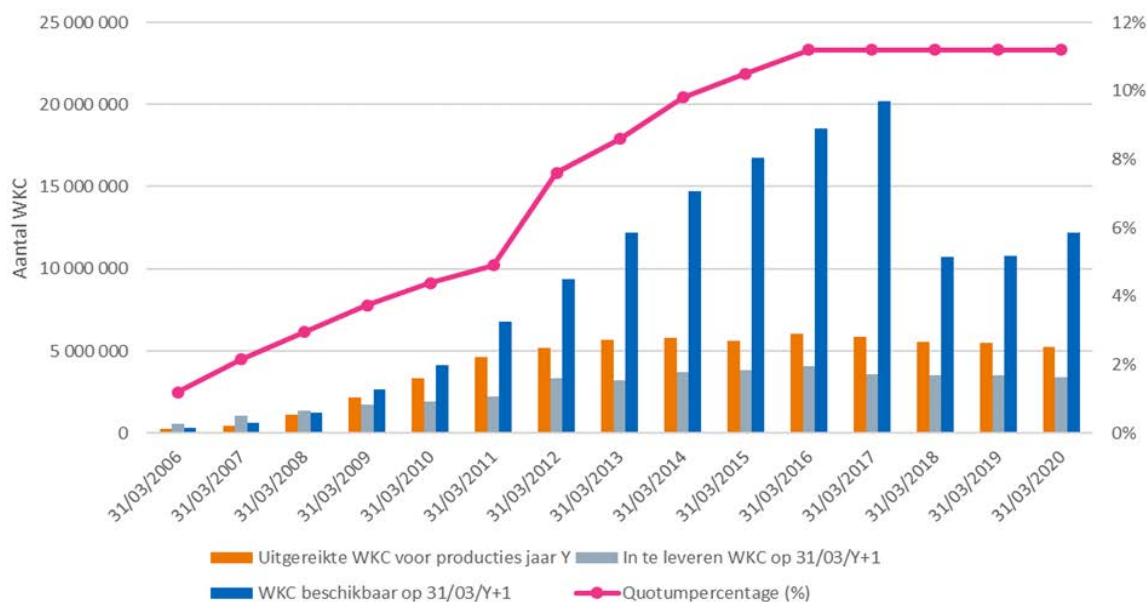
Afnames op een gesloten distributienet worden beschouwd als één afnamepunt.

²⁶ Deze cijfers kunnen nog wijzigen voor de meest recente jaren, omwille van de administratieve termijn nodig voor de berekening van het aantal uit te reiken steuncertificaten en omwille van eventuele rechtzettingen.

Ondanks de inlevering van 1.142.741 WKC in december 2019 door de netbeheerders bij de VREG in het teken van de opkoopregeling (zie paragraaf 2.2.3.4), steeg het aantal beschikbare WKC weer sterk t.o.v. het jaar ervoor. Het aantal uitgereikte WKC blijft jaarlijks dan ook veel hoger dan het aantal in te leveren WKC voor de quotumplicht. Over de laatste 10 jaar bekeken is het verschil tussen het aantal uitgereikte WKC en het aantal in te leveren WKC gemiddeld +62%. Ook WKC die tegen 1/04/2020 al waren uitgereikt voor producties in 2020 zijn inbegrepen in het aantal beschikbare WKC op 31/03/2020.

Alle 69 toegangshouders voldeden volledig aan hun quotumplicht WKC.

Figuur 26: Schematisch overzicht van de inleveringen WKC per inleverjaar

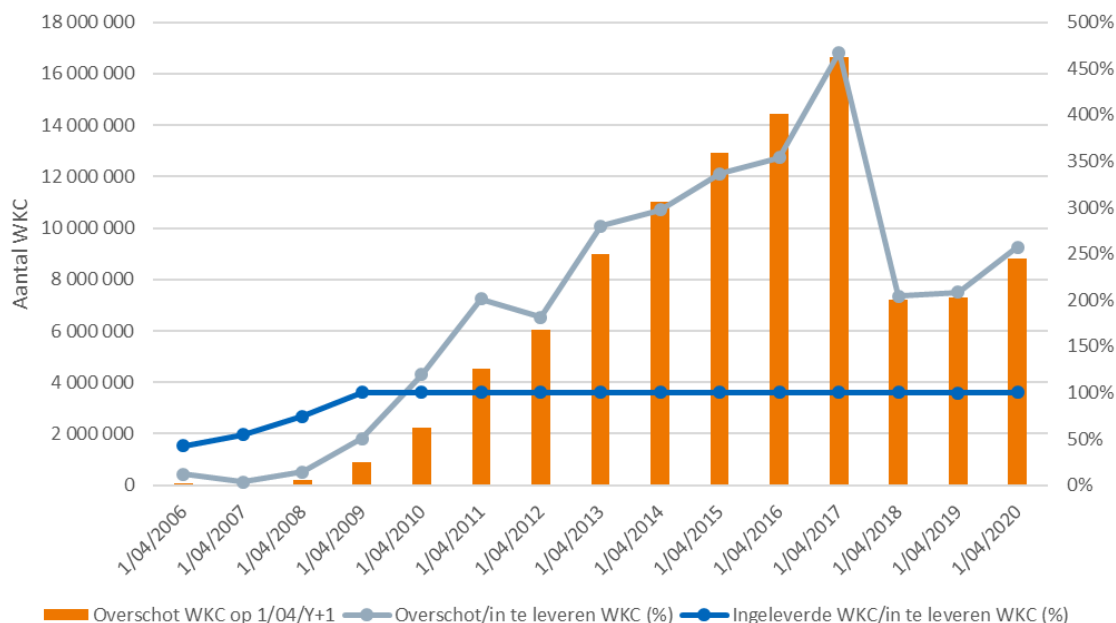
2.4 Warmte-kratchcertificatenoverschot

2.4.1 Volumes

Het aantal nog beschikbare WKC op 1 april 2020 om 0:00u, ná inlevering van de quotumplicht WKC, was 8.794.178 WKC of 257% van het aantal in te leveren WKC. Vorig jaar waren dit 7.285.864 WKC of 208%. Het overschot aan WKC is het voorbije jaar dus verder gestegen, en dit met 1,5M WKC (t.o.v. een stijging met 83k WKC het jaar ervoor).

Figuur 27 geeft een overzicht van de evolutie van het jaarlijks certificatenoverschot. De 'overschotten' in de eerste jaren werden veroorzaakt doordat er minder WKC werden ingeleverd dan nodig om aan de quotumplicht te voldoen, ondanks nog beschikbare WKC in de markt. Pas vanaf inleveringsjaar 2009 werd voor ongeveer 100% aan de quotumplicht voldaan.

Figuur 27: Evolutie van het overschot aan WKC op de markt

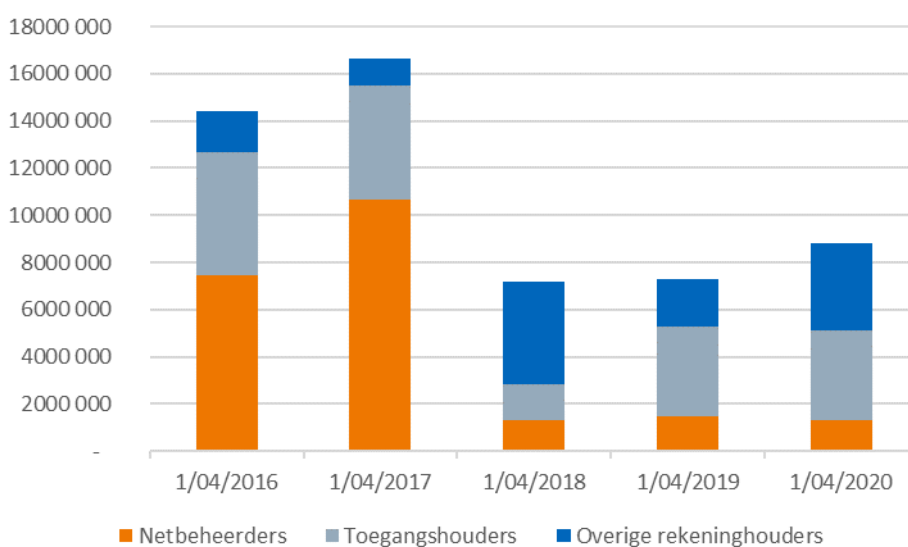

2.4.2 Portefeuilles

Bij WKC zat het grootste deel van het GSC overschot op 1 april 2020 om 0:00u bijna gelijkmatig verdeeld tussen de portefeuilles van de leveranciers/quotumplichtige toegangshouders (43% of 3,8 miljoen WKC) en de overige rekeninghouders (42% of 3,7 miljoen WKC). De resterende 1,3 miljoen WKC (15% van het overschot) zat in de portefeuilles van netbeheerders.

Figuur 28 geeft de WKC overschotten weer volgens soort eigenaar van de portefeuille voor de vijf laatste jaren. Het gaat hier telkens om een momentopname van de verdeling van de WKC over de verschillende portefeuilles.

Figuur 28: Evolutie van de portefeuilles aan WKC van de netbeheerders, toegangshouders en andere partijen

Ook hier hebben verschillende leveranciers echter ook voorraden aan WKC in portefeuilles zitten die toebehoren aan een trader afdeling of andere met de leverancier gelieerde entiteit met als rol

in het VREG-platform 'overige rekeninghouder'. Wanneer we deze portefeuilles uit de volumes halen van de overige rekeninghouders en optellen bij de portefeuilles van de leveranciers/quotumplichtige toegangshouders, wijzigt de verdeling als volgt:

- 53% van het WKC-overschot in portefeuilles van leveranciers/quotumplichtige toegangshouders,
- 32% van het GSC-overschot in portefeuilles van overige rekeninghouders,
- 15% van het GSC-overschot in portefeuilles van de netbeheerders.

2.4.3 Vooruitblik inlevering 31 maart 2021

Aangezien het quotumpercentage voor de inlevering van 31 maart 2021 net zoals de vorige jaren op 11,2% blijft, is het afwachten hoe de totale elektriciteitsafname in 2020 evolueert om een inschatting te kunnen maken van de quotumplicht WKC voor 31 maart 2021.

Voor een prognose over het aantal uit te reiken WKC verwijzen we naar het rapport van het Vlaams Energieagentschap.²⁷

Het ter beschikking stellen van financiële middelen uit het Energiefonds voor het uit de markt halen van certificaten via de opkoopregeling, om zo verder de overschotten op de markt te beperken, wordt jaarlijks beslist via ministerieel besluit. Voor 2020 werd hier nog geen beslissing over genomen.

---

²⁷ <https://www.energiesparen.be/monitoring-en-evaluatie/rapporten>